

310741 వ తి ది న ము వ్ర క టి ం వ ర బ డు ను.

Vol. 10.

నంబరు 100

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ నవంబరు నెల 13-వ తేది మంగళవారము

ఈ తి రో య్ నా మ స ం వ త్స ర ము, కార్తీకమాస శుద్ధ పంచమి గి.

No. 187

సంచిక 102

అమృతాంజనము అన్ని

నొవ్వులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో నహ సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్ర తి యి ం ట ను ం డ ద గి న ది

అమృతాంజనములో కలపబడినది సుగంధద్రవ్యములు. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతకల్పమాదినిగల మాయమందుగాను నకలుమృదులవలన నిరూపముగలుగను. కంచభావనీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు. అమృతాంజనము జగత్ప్రఖ్యాతివలన దేశమునంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

The picture of "SITA MAHADEVI in the pleasure garden of RAVANASURA" Painted by Mr. Mullar the famous German artist is printed in colours in this Calendar.

1924 అమృతాంజనము క్యాలండరు 1924

సుప్రసిద్ధులగు జర్మనీచిత్రకారులయిన ముల్లరుగారిచే వ్రాయబడిన

"రావణాసురుని యుద్ధానవనమందలి సీతామహాదేవి"

పటము రంగులతో ముద్రింపబడి యున్నది.

క్యాలండరు 1-కి వెల 0-4-0.

వి. పి. సహా 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబు శెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

బంగారు, వెండినగలును, పాత్రలును, కొడువారు

తప్పక చదివించుడు! చాలముఖ్యము!! జరూరు!!

మా స్నేహితులు, మాతో లావాదేవి 10 సంవత్సరములనుండి చేయుచున్నవారికి అతిదూరప్రదేశములందున్న వారికి బంగారు, వెండినగలు, ఇతర సామానులు, రాళ్లనగలు, బహుమతి పతకములు విభవిధ గిఫ్టులు ఇనాము కప్పలు మొదలగునవి ఎన్ని హస్తరులున్నవో అన్నిటిని పూర్తిగా 92 పతములతో 172 ప్రక్కలుకలిగిన క్యాలంటరు వారి కోరిక ప్రకారము 1/8 డబ్బులో క్రాసు వైబులో ముద్రింపబడినది. ఇట్టిది తిథిపాటలో (ఆంధ్ర, ప్రవిడ, అంగభాషలలో) ఇచ్చి పతములను చేర్చి భారతదేశమందు ముద్రింపబడలేదనియు చెప్పవచ్చును. దూరదేశములందున్న వారికి యిదిమిక్కిలి ఉపయోగము. వారుపుట్ట, పతము, సగ నెంబరులను తెలిపిన కావలసిన నగలు వారికి సకాలమునవారుండుచోటికి చేరును. క్యాలంటరు లాగు 1-కి పట్టుబడి ధర 1-6-0 లయినను 1-0-0 యకే ఇవ్వబడును. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి, నగలువర్తకులు.

25, చైనాబజారుకోడ్డు, మద్రాసు.

వెల్లింగుటన్ సినిమా

10-11-23 కలవారము నుండి 16-11-23 తేది శుక్రవారము వరకు కలవారము, ఆదివారములందు మాటిని పగలు 2.15 నెంబరులకు ప్రపంచ మంతటను ఆకృష్టమును కలుపుచున్న

పెరిల్సు ఆఫ్ ది యూకాన్, విల్లియం డెస్సాండు అను సుప్రసిద్ధనటుడు గలడు.

ఆలాస్కాలో జరిగిన ఒక గొప్పచైతర్య సాహసకృత్యము విశ్లేషితులైన మైంది మార్కుగారి. మొదటివారము 1, 2, 3 తంబు 7 భాగములు. గామాటో గ్రాఫిక్ నివోదములు భాధవిరాహములు.

కవహారి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ 1-5-0

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు, బొంబాయి.

కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు

(స్వ. కీ. య. వి. తే. ఖ. రి.)

కాకినాడ, నవంబరు 11:-- నేటి యుదయము 8 గంటలకు కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము కార్యనిర్వాహక వర్గము సమావేశము కావలసియున్నది. కొంతవరకు ప్రారంభమైనది. సభిస్తుల డిప్యూటీ సెక్రటరీలు కర్రెంటు అక్కంటుగా మార్చి మిక్కిలి అవసరమైన ఖర్చులకు వ్యయపరచుటకు ఆ సామ్యము బాంకింగుండి తీసికొను విషయమును గురించియు, క్షీణించిన బాతీయవిద్యాలయమునకు సామ్య వసూలుచేయు విషయమును గురించియు ముఖ్యముగా ఆలోచించి తీర్మానింపవలసివచ్చినది. పట్టికని కార్యనిర్వాహకసభ్యులు చాలమంది యితర సభ్యుల నిమిత్తము గాములలో హాజరు ఉండియు ఆసక్తికరము గ్రహించియు సభకు హాజరు కానందున కార్యదర్శి మరయొకనాటికి సభను నిలుపుచేసెను. ఇట్టి ముఖ్యవిషయములు వెంటనే పరిష్కరింపకపోవుట సమంజసముగ లేదు.

కావ్యనిధి లచ్చారావుగారి మరణము

ఈనెల 8 వ తేదీన పితాపురములో బ్రహ్మశ్రీ కూచి వరసింహము పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద నొక మహాబహిరంగసభ జరుపబడెను. ఆంధ్రభాషాసేవకులను, గుణసంపన్నులను, జ్యోతిషకారులనును శ్రీ కావ్యనిధి తెలికాని లచ్చారావుగారి యకాలమరణమునకు చింతింపని శ్రీవారి యాత్మకు నిత్యనిర్వాణము తన్నిత్రుంధునగనకు దుఃఖాంతి కలుగుటకు కొరకు నొక తీర్మానము చేయబడెను. శ్రీ లచ్చారాయణింగారిని గురించియు, వారి మహాసేవను గురించియు వారి మరణమునకు ఆంధ్రలోకమునకు గలిగిన తీరనినష్టము గూర్చియు శ్రీయత పానుగంటి లక్ష్మీవరసింహారావుగారు, గాడేపల్లి మార్కటారాయణ శర్మగారు, గోపాలరావుగారు మొదలగు వారు తమ దుఃఖమును తెలియచుచు సుపన్యసించిరి.

పెద్ద బహిరంగసభ

నిన్న సాయంత్రము 5 గంటలకు కాకినాడలో పురమండలిపూర్వమున డాక్టరు వేదాంతం వెంకటకృష్ణయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద పెద్ద బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీయత చెంబుకువాడ వెంకటవరసింహముగారు కారాగారమునుండి విడుదలయైన పిదప యువబ్రాహ్మణునకు వచ్చుట యిదే ప్రథమమునకు జేత కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి శ్రీ నుండవారి రంగయ్యనాయకుగారు వారికి పౌరులతరపున స్వాగతమిచ్చిరి.

శ్రీ వరసింహముగారు మహా రొక్కంటురకాలము ప్రస్తుతస్థితిగతులనుగురించి మహాపవనాసము గావించిరి. 1906 నుండి రాజకీయపరిస్థితులను నేటియభివృద్ధినిగురించియు వేర్వేరును నిప్పుడు జయభద్రయము వరుసలయు, ప్రభుత్వమువారు ఏమి చేసికొన్నను కొద్దులలో వాదించుటయు సాత్వ్యము కుదుర్చుటయు ఈమెదలెనని పోయినవనియు, కాయకన్యకులకు తెలియించి ఆత్మబలమునే ప్రాధాన్యముగా జేసికొన్నాననియు, చెప్పిరి. బాతీయతను గాపాడుకొనవలెనని హెచ్చరించు బాతీయవిద్యాలయముల పీఠారాధన సదా యెడతెగకుండ గావించవలెనని ప్రోత్సహకరమును వాక్యముల జెప్పిరి. బాతీయవిద్యాలయములందు సరియైనవిద్య చెప్పుచున్నారా లేదా, ఎట్టివిద్య చెప్పుచున్నార, వీనికిచ్చే సామ్యంతయు గంగబాలు, అని యిట్టిసభ్యులు గాటలతో పనిలేదనియు, ఆవిద్యార్థులకు, నిలబడులు మొదలైనవియు క్రమమైనక్రమము క్రమముగ వచ్చుననియు, తమ పిల్లలు ప్రభుత్వోద్యోగములు కొరకుండ జేయుచున్నట్లు మొదలనే యుండి ఇంగ్లీషు వ్యాపారమును పోగొట్టి స్వభావాభివృద్ధిని సర్వబాతీయమును వెంబడించి స్వరాజ్యాధిపత్యమునకు వలెననిరి. ఈకారణములనుండి వెట్టిన సామ్య తిరుగ ముదగాలకై చూడవలెననిరి. దౌర్జన్యపథకులమీద కొట్టినకొట్టు గ్యుత్తెత్తమునకై పాపాత్ములు ఖర్చు వెట్టి జేలకొని మనస్సును అపాతిచేసినప్పుడు కాంతిపథకుని స్వాతంత్ర్యమునకై హైంపులు పోర డుచున్నప్పుడు సామ్యులు వ్యంగతరపవలెను. శ్రీమం పొందవలెను. జయభద్ర పోవలెను. తమదేశములో తమదేశమున కట్టవలెను. బాతీయవిద్యాలయములకు, తమదేశమునకు పంపవలెను. ఇట్టివిన్నయి చేయవలెను. కాని సామ్యునిషయము లాభవస్తములు గలిగింపరాదనియు ఈకారణములనుకై మింతసామ్య వైసను వ్యయపరచుచునే యుండవలెననియు జెప్పిరి.

శ్రీ రంగయ్యనాయకుగారు కాకినాడ బాతీయవిద్యాలయముయొక్క అభివృద్ధిని ముచ్చటించుచు ఇందువిషయమై కాకినాడపౌరులు తమ ప్రతిష్ఠను ఎట్లు నిలబడెట్లుకొను ప్రయత్నము చేయుదుకో అన్నివిషయములను ఆలోచించుకొని ముందు 3, 4 కోట్లలో జరుగబోవు బహిరంగసభకు అందరు రావలసినదని కోరిరి. సభ 7.30 కు ముగిసెను.

గోదావరిమండల కాంగ్రెసుసంఘము.

నిన్న మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు గోదావరిమండల కాంగ్రెసుసంఘసభ ప్రారంభమై 6 గంటలకు ముగిసెను. సంఘాధ్యక్షుడు లై. శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు ఆగ్రాసాధిపతులగు నుండి, రితి గురు సభ్యులు హాజరు.

* * * * *

దేశీయ మహాజన ప్రతినిధులు.

కాకినాడలో జరుగబోవు 138 వ దేశీయమహాజనసభకు యామండలమునుండి యొమ్మిది నామినీ ప్రతినిధులు 29 గురు. సభాకాలమునకు కార్యస్థానమునకు చేరిన దరఖాస్తులు 30. అందు రెండు దరఖాస్తులు రుసుము చెల్లింపబడనందున నిరాకరింపబడినవి. 14 దరఖాస్తులు అట్టొరకు 31 వ లోపల చేరినవి. దరిమిలాను చేరినవియు సకాలమునకు రానివియు 5. తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘములకు సకాలమునకు చేరి జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యస్థానమునకు పిదప చేరినవి 3. డాక్టరు లెకుండ రు 3 లు రుసుమునచ్చిన దొకటి. వీనిని మంజూరుచేయుటకు 2 గంటలకాలమునకు వైగావటి నది. శ్రీప్రమీనచర్మజగెను. ఈ 29 దరఖాస్తులును తుదకు తీర్మానముతర్వాత తీర్మానము వెట్టబడి మంజూరు చేయబడినవి. ఇప్పటినుండి మండల కార్యదర్శికి చేరే దరఖాస్తులు ఆంధ్ర రాష్ట్ర బాతీయోపసంఘము వారిని రాష్ట్రములో అతనముగా నుండేస్థానములకు ఎన్నుకొనవలసిన దని సిఫార్సు చేయుటకు తీర్మానించిరి.

జిల్లా ఖిద్దురు బోర్డు

జిల్లా ఖిద్దురు బోర్డు కొంతకాలము క్రిందకు 5 గురు సభ్యులలో నేర్పరుపబడినది. 5 గురును కలిపిన సమావేశము ఒక్కటియు జరుగలేదు. 5 గురును ఒక్కసారి సమావేశము కాలేక పోవుట బాధి మండలకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ఒకతేదీని నిర్ణయించి ఆనాడు 5 గురును కూడనియెడల ఆబోర్డును ఎత్తివేసి కొత్తబోర్డు నిర్ణయించుమని తీర్మానించుట అధ్యక్షుని వాక్యములకు తెలిసినది. 5 గురును ఒక్క పర్యాయము సమావేశము కాలేకపోయినందున (రూ 5,000 ల సామ్యునకు కానుక ము బోర్డువారికి దరఖాస్తు వెట్టబడులేదు. కనుక కొత్త బోర్డును ఎన్నుకొనవలసియున్నదన్న విషయము సభవారికి తెలియబడవలెను. 'స్వంత జవాబుదారీ' అనుమాటలు ఆ దరఖాస్తుపైన నుండుటచేత యీ జవాబుదారీ వహించగలవా రెవరో ముందు నిర్ణయింపవలెను. ఆని పిలువేదు, కనుక బోర్డు అక్కరలేదనియు, ఏదైన తేదావచ్చి జవాబుదారీ పడకపోయిన కాంగ్రెసునకు అదృష్టం అనియు శ్రీ భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు చెప్పి యీ క్రిందితీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి.

“రాష్ట్రీయ ఖిద్దురు బోర్డువారు గో. జి. కాం. సం. తరపున 5 గురు తమ స్వంత జవాబుదారీని రూ 5,000 లను సదరు రా. ఖి. బోర్డువారినుండి పుచ్చుకొని జరుపదముగ ఖిద్దురు ప్రచారమును చేయించుటకు మన జిల్లాలో ప్రయత్నించుచున్నార గనక, సదరు మరతులలో స్వంత జవాబుదారీ అనగా స్వయముగ తెలియజెప్పనందునను, వీరిని ధనమును గురించి యీ 5 గురు సరిగ వ్యవహరించకపోయినయెడల ఏమిగను నక లంబించి రాబట్టుకొందుకో తెలియజెప్పనందునను, కొద్దుకావరాగాని వేరమార్గమునగాని వ్యక్తపద్ధతుండి వసూలుచేయుట అసాధ్యమని నమ్ముచు ఈసంఘమువారు పై మరతుల ప్రకారము రా. ఖి. బోర్డునుండి బదులు పుచ్చుకొనుటకు ప్రస్తుతము సిద్ధము గావేదని తీర్మానించుచున్నారు.”

ఈ తీర్మానమునకు 6 గురు అనుమతులు, 11 గురు వ్యతిరేకాలు అగుటచేత తీర్మానము వీగిపోయెను.

ఖిద్దురుబోర్డును ఎన్నుకొనవలెనన్న తీర్మానము అంగీకరింపబడెను. ఖిద్దురుబోర్డుసభ్యుల నెన్నుకొనుసంబంధములో ఆయాసభ్యుల అప్పు అస్తులవివరములు ఎన్నుకొనబడుటకు పూర్వము చెప్పవలెనని శ్రీ సత్యనారాయణగారు ఉపపాదించిన తీర్మానము బలపరుపబడక పోవుటచేత పోయినది.

కొన్ని ఉపపాదనములు చర్చయినపిదప తుదకు ఈ క్రిందిసభ్యులు జిల్లాఖిద్దురుబోర్డుగా నేర్పరిరి.

- 1. డాక్టరు బ్రహ్మశ్రీమ్యుల సుబ్రహ్మణ్యముగారు
- 2. భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు

3. నాగం చినభీమరాజుగారు

4. కళా కంకటాపుగారు

5. ముప్పన ప్రభులింగంగారు

ఇందు రెండవవారు, తాను ఏమిసామ్యులేనివాడ ననియు, ఏదైన వ్యవహారము లేదావచ్చినప్పుడు తక్కినసభ్యులు తాము లగుదురు కాని తనవద్ద ఒక్క కాని వసూలుచేయలేదనియు నిష్పమైనయెడల తనకు బోర్డులోనుండుటకు అధ్యంతరము లేదనియు చెప్పిరి. ఆయన భార్యవారే రు 6000 ల కన్నుత్తుగా చూచుకొందు మనిరి.

జిల్లాసంఘమునకు విరాళము

నేడు మొదలు మార్చి నెలఖర్చువరకు యాగోదానజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము ఖర్చులనిమిత్తము వెయ్యిరూపాయల యీ క్రిందివిధముగా తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములు ఇయ్యతెను.

రాజు హేంద్రవరము	రు	400
అమలాపురము	రు	200
రాజోలు	రు	100
కొత్తకేట	రు	100
రామచంద్రపురము	రు	200

మొత్తం రు 1000

తీర్మానము ఆమోదించబడెను.

ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమువారికి పంపబడిన తిలక స్వరాష్ట్ర నిధి తాలూకు సామ్యులు తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములు వెంటనే పంపవలెనని మరయొక తీర్మానము చేయబడెను.

కాంగ్రెసు ప్రచారము

రాజు హేంద్రవరములోను రాజోలులోను ఈ మధ్య మండలములోని ప్రచారకులు సమావేశమై తీర్మానించిన ప్రకారము జిల్లాలో కాంగ్రెసుప్రచారము జరుపదముగ జరుగుటకును అది జరుపుటకు ప్రచారకులపోషణ జరుగుటకును ఈ క్రింది సంఘములు ఈ సంఘమువారు నిర్ణయించిరి. 1. చిక్కిన వెంకటరత్నంగారు. 2. డాక్టరు బ్రహ్మశ్రీమ్యుల సుబ్రహ్మణ్యంగారు. 3. వాడేపు రామమూర్తిగారు (రాజోలు) 4. బులుసు సాంబమూర్తిగారు. 5. దువ్వూరి వెంకటేశ్వర్లుగారు (అమలాపురం.)

మద్రాసు శాసనసభా నిర్వాహకసభ - పంచమ ప్రాతినిధ్యము

ఇదివరకు, జడ కామ్య కాన నిర్వాహకసభలో, పంచముల తరపున వారెవరువారు క్రియ ప్రతిపక్ష నామినీనను జేసియున్నారు. క్రియ ప్రతిపక్ష, ప్రతిపక్షముగా క్రియ ప్రతి ప్రాతినిధ్యమునగా, జి. వి. దనయాగారనే క్రియ ప్రతిపక్ష, పంచముల తరపున నామినీనను జేసియుండెడి. పంచములకును, క్రియ ప్రతిపక్షమునకు, యెలాటి సంబంధమును లేదు. వీరిభావములు వేరు. వాభావములు మరెవరూ వేరు, ఆచారములు వేరు. బుట్టువేరు కట్టువేరు. హిందువుల పక్షమున, మహమ్మదీయుల ప్రాతినిధ్యము యెట్టివ్యాపారమో హిందువులకు పంచముల తరపున, క్రియ ప్రతి ప్రాతినిధ్యము, ఇట్టి సరసము గాదును. ఈవర్తమాను దొంతనమునాడు అట్టి పౌరపాటును చేయించుచు గాక, ఈ నవమునమున మా అదిహా ప్రలలో పేరెన్నిక గాంచి నవిద్యావ. తుజ, భీమ. తుజ, రాజీమవేత్తలు అన్నియు తెలిసిన న్యుజనస్వభావములను ఎంకకోగల కృష్ణజిల్లాలో యెక్కువ పంపబడినది. స్థానిక సంఘములలో సభ్యులుగా నుండి అందరిచేతను గౌరవించబడుచున్న శ్రీరామకృష్ణ దేవేంద్రుడుగారును, అదింంనుకై ఆంధ్రమైత్ర్యముచేసే మహాకృష్ణమైన నేవదేయమును గోదావరి ప్రత్యులకు తునుకునెట్టి మయ్యగారును యొకరు ఎంకో పేరెన్నిక గావిన మహానాయకులు. కాబట్టి వీరందరియొక్కయు గర్వ మెంటు బాగుగాయోచించి పంచముల ప్రాతినిధ్యమును క్రియ ప్రతిపక్ష కొన్నతేదీక ఆదిమాంధ్రులకు తెలియజేయుచు వేయుదురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

మెరుగుమల్ల చంద్రయ్య, రాయుడు గంగయ్య.

ఏలూరు, 11-11-22

సత్య వత్సవ పాఖ్యానము

తేది 1-3 ధర్మ రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము. ఇయ్యది సప్తపు మాహాత్మ్య కథను ఆధారముగాగొని వ్రాయబడిన క్రొత్త కావ్యము. ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 1, రెంటుకెట్టిపాటి, మదరాసు

మోహనదాసు ఖద్దరు పరిశ్రమాలయము-వీలూరు

ప్రథమవార్షిక కనివేదికము

శ్రీ గాంధీమహాత్ముడు చెరసాల కేసుముఠా గావించిన పనిత్రాణానుసారముగా భారతదేశ వాగ్యవిముక్తికి ఖద్దరు వస్త్రాభివృద్ధియే మూలమునకై నెంచి యీ నిలయమును మహాత్మునికడనున్న నేలకొల్పియుంటిమి. ఇది స్థాపించబడి 18-8-1922 సం॥ తేదీ తో నుండు తర్వాత ముగడ తినినది. ఖద్దరు ఉత్పత్తికిని, వ్యాపికిని సర్వవిధముల గృహీతములు టయే యీ సంఘముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. ఇతర ఖద్దరుసంఘములను, ఖద్దరు నిర్మాతలను దూడ మొదలగునవి స్వయం చేసియు, వారిసంఘములకు తోడ్పడియు తగుసహాయ మొనర్చుటకూడ ఈ సంఘాద్దేశములలో నొకటి. నివేదికసంవత్సరములో రు 4460-0-0 లకు మించి కొని చాలాభాగము ఇతర సంఘములకు స్వయం చేసియుంటిమి. సుమారు రు 12000-0-0 లు నిలువగల ఖద్దరుపరిశ్రమాలయము జరిగినది.

పాలకవర్గము

ఖద్దరు ఉద్యమమును, రాజకీయసమస్యగా గాక, ఆర్థిక పారిశ్రామికాభివృద్ధిలకు మూలసాధన మని నమ్ముచున్న సమస్త రాజకీయపక్షములవారలూ ఈ నిలయమునకు దగు సహాయ ప్రోత్సాహములు నొసగుట కనువసనట్లుగా స్థానిక మండల తాలూకా కాలిగోను సంఘముల యాజమాన్యముతో నిమిత్తము లేకుండ ప్రత్యేక పాలకవర్గముతో దీని నొక ప్రత్యేకధర్మసంఘముగా నెలకొల్పియుంటిమి. ఆన 1860 సం॥ము నెం. 21 రు అట్ట క్రింద దీని నొకధర్మసంఘగా రిజిస్టరు చేయవలసివదని తొరగా, ఈ నిలయము ఆ చట్టము క్రిందకు (రాదని క్రిందపూర్వముగా జవాబిచ్చిరి. ప్రస్తుతము ఈ సంఘమునకున్న సభ్యులు (1) శ్రీమతి మాగంటి అన్నపూర్ణా దేవిగారు (2) శ్రీమతి పద్మజానామయ్యగారు (3) మ. రా. రా. చాట్ల చిననీలాధిరాజుగారు (4) శ్రీ కుమారరాజు తోట గారి తెంకటకష్టరావు బహదరుగారు (5) మ. రా. రా. చింతల పాటి బాపిరాజుగారు (6) చెరుకువాడ వెంకట రాఘవరాజుగారు (7) కొల్లా వెంకటరామయ్యగారు (8) కంతు వారా యణరాజుగారు. శ్రీమతే గంగరాజు జయించారుగారు బ్యాంకురుగా నుండుటకు దయతో సంగీతించిరి.

విరాళములు

ఖద్దరుయద్యమము సర్వజనామోదకర మగుటచే జాతీయ వాదులు, మితవాదులు, అసహాయవాదులు, అనుభేదము లేక యెల్లరును తోడ్పడుచున్నారు. 2. 15-8-22 సం॥ తేదీవరకు వసూళ్లు:—ఒక యభిమాని రు 1116-0-0 లు, మరియొక యభిమాని రు 1000-0-0 లు, దా.వి.నీలాధిరాజుగారు రు 500-0-0 లు, కీర్తి కేళులకు పి. వి. నాయుడుగారు రు 200-0-0, గాంధీ హరికథ టికెట్లు అమ్మకము (వీలూరు) రు 278-0-0; గాంధీ హరికథ టికెట్లు అమ్మకము (పాలకొల్లు) రు 194-0-0; గాన సభకు టికెట్లు అమ్మకం (భీమవరం) రు 13-0-0; కొండరు యవకులు రు 124-4-0; క. రామస్వామిగారు రు 116-0-0; మా. లచ్చిరాజుగారు 116-0-0; గా. గోపాలకృష్ణమరాజు గారు రు 116-0-0; నె. వెంకట్రాజుగారు వయ్యాలూ రు 116-0-0; జా. ముప్పన్నగారు రు 116-0-0; పే. రామరాజు గారు 10-0-0; డి. ఎన్. మల్లాదిగారు రు 100-0-0; కా. వారాయణరావుగారు రు 100-0-0; నామన నాయకరుగారు రు 84-0-0; ఎన్.గోవిందరావుగారు రు 50-0-0; పాలూరు గ్రామము వారు రు 50-0-0; క. వెంకట్రాజుగారు రు 4-0-0; ము. కాపి గారు రు 25-0-0; పి. సుందరరాజుగారు రు 25-0-0; చిల్లర వసూళ్లు రు 255-8-0; మొత్తము రు 4961-7-0.

డి. 18-8-1922 నుండి డి. 15-8-1923 సం॥ వరకు

(ప్రథమసంవత్సర) లెక్కలు.

జమూ ఖర్చులు.

జమ.లు.

1. విరాళము	4961-7-0
2. ప. గో. జిల్లా సంఘమువారినిధి	2500-0-0
3. వడ్డీ	119-15-8
4. ఇతరులకడనుండి బడులు	1794-11-6
5. అడ్వాన్సులు	1516-18-9
6. దూదిఅమ్మకము	8628-2-8

మొత్తం. 14521-1-9

ఖర్చులు.

7. దూదికొనుగోలు	4461-4-6
8. వీలూరు ఖద్దరుకొట్టుకు పెట్టుబడి	8712-10-9
9. పాలకొల్లు ఖద్దరుకొట్టుకు పెట్టుబడి	874-0-0
10. హరికథలకు గానసభలకు ఖర్చులు	90-4-0
11. అచ్చు ఖర్చులు	38-2-0
12. ప్రయాణపుఖర్చులు	44-8-0
13. సాదరు	0-1-6
14. అడ్వాన్సులు	127-15-9
15. బ్యాంకురువద్ద నిలువ	5600-0-0
16. చికా నిలువ	18-3-9

మొత్తం. 14521-1-9

ఆదాయవ్యయములు

ఆదాయము

1. విరాళములు	4961-7-0
2. ప. గో. జిల్లా సంఘమువారినిధి	2500-0-0
3. వడ్డీ	119-15-8
4. దూదికాతాకు లాభము	42-18-9
5. వీలూరు ఖద్దరుకొట్టుకు లాభము	188-0-6
6. బడులు	1794-11-6
7. అడ్వాన్సులు	1516-18-0

మొత్తం 11068-13-9

వ్యయము

8. పాలకొల్లుకొట్టుకు వ్యయము	100-0-0
9. హరికథలకు, గానసభలకు ఖర్చులు	90-4-0
10. అచ్చు ఖర్చులు	38-2-0
11. ప్రయాణపుఖర్చులు	44-8-0
12. సాదరు	0-1-6

267-15-6

నిలువ. 10800-14-8

11068-13-9

నిలువ

1. వీలూరు బట్టలకొట్టులో సరకునిలువ	8905-10-9
2. దూదినిలువ మ. 65-4½ పి.	875-0-0
3. పాలకొల్లు ఖద్దరుకొట్టువాటి	274-0-0
4. పనివాళ్లకు అడ్వాన్సులు	127-15-9
5. బ్యాంకురు మోతేంగరాజుగారివద్ద నిలువ	5600-0-0
6. డి. 15-8-22 తేదీ చికా నిలువ	18-3-9

10800-14-8

దండు నారాయణరాజు

కార్యదర్శి.

కన్యకావలెను

ఈ క్రిత వ్యవస్థ పరీక్షల నిధి. నెలకు మూడువందల కకు మానముగల యొక 31 సంవత్సరపుత్రాకి ప్రవోదించి, పాక్షికపాఠశాలకు, గౌరవము వైదీకి సంకారములతోకల విద్యావైపు నిర్వహణగల, యె.కా.కా.కా. కలెక్టరు,

అడ్రెసు:—సత్యము

c/o ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎడిటరు, పోస్టుబాక్సు నెం 212, మద్రాసు

మొస్కొలిం కాదు! ఆశ్చర్యము! యుడీకి కాదు!

లోకప్రసిద్ధమైన మహతి ఆశ్చర్యము. భగ్యవ్యాసుమైన 7 ప్రశ్నలు కానీ కథలలోకనీ లోకాలోకనీవేసినవేసిన కథలభివృద్ధియే సామ్రాట్ భావభరితము ప్రాచీనపురుషుడు. మోక్షరూపాది మోక్షపరివేషనము. దూపాదు 1 మణియార్దురుకులకలెను. (వి.వి. గా. ప. 22 రూ 1-4-0) మోక్షపరివేషనముమోక్షవాయు కలెను:—రామనాథకామ్రూ, లెక్కలూ, తిరుత్తనీ.

బొంబాయి గవర్నరు

పూనాయందు వీసుకోలు

పూనా నం 12:—బొంబాయిగవర్నరు రకు సర్ బారి లాయకును, వారివతియు పూనానుండి బొంబాయి కిసానుం (క్రమ బయలుదేరిరి. ఆ సమయమున వారికి ముంబాయి నుండి వీసుకోలు పంపబడెను. గవర్నరుగారు అంగరక్షకులతోడను, 2 వ లాభురు కటాలముతోడను మోటారుకలకులుతో రైల్వేవే ముందువెదిరి. రైలువేమన మనోహరముగ నలంకరింపబడెను. గవర్నరుగారి కార్యనిర్వాహకవర్తమును, మంత్రిలును సెడ్డిసినిల మిలికిరి ఇవ్వోకులును అసభి కారులును వేమననుండ, వీసుకోలు నొసగుటకు నూడిరి. ముఖ్యమంత్రినిపాలిటిరపు అభ్యుత్పదగు కలనలు కాంబట్టా గారును జిల్లాబోర్డుతరపు, బోర్డు అధ్యక్షుడగు డి. బి. గోజ్ వోలుగారును వీసుకోలువర్తముల నర్పించి గవర్నరు వారికి ప్రత్యుత్తరమొసగిరి. తదవారే ప్రతివారికి వేమనవ్యంతు వొసగి 6 గండు హార్వర్డుల మధ్య స్వికలు రైలుబండిలో ప్రయాణమై వెళ్లిరి.

దక్కనునభ - డాక్టరు సత్రు

అభినందన తీర్మానము

పూనా నం 12:—దక్కనునభా సంఘమువారు, కామతా గారి అభ్యుత్పత్తికింద నిన్న సమావేశమై సామాజ్యసమైక్యతయందు విజేతలుండలి భారతీయులకొరకు సత్రుగా రొస ర్పిన సేవకు తమ సం తో మ యు ను వెలుపుచు క కావ్య మహిమగనును పు సర్వమర్మ యొ నర్చుట కంగీకరించుకట్టనర్పించుటకును, 1-21 నా తీర్మానమును ఒక అడుగు ముందునకు తేల్చినందులకు ముంబాయికాభింద నముల వెలుపుచు తీర్మాన మొనర్చబడెను. మొదటిసంవత్సరం భారతప్రభుత్వమునా రొసర్చుచున్న వేదకును పీఠప్రభుసహాయ మునకును ఆమోదమును వెలుపుచు మరియొక తీర్మాన మొనర్చ బడెను.

గుడ్డివారికి సహాయము

రంగును, నంబరు 12:—బర్మానుండలి ఆ భులకు సహాయ మొనర్చుటకుగాను రాజప్రతినిధి గారు, బర్మా గవర్నరులకు ఒక వెయ్యి వరకులను పంపించిరి. ఈ భగ ము అర్థకు పీఠార్థును స్మారకనిధికుండే యొసగుబడెను. బర్మా వారినిధికి చాల వికాళముల నొసగియుండిరి. గుడ్డివారి పాఠ కాల కర్మాగారముల దగ్గర అధికారికులకు గృహముల నిర్మించుట కి మొత్త ముపయోగింపబడును.

ప్రాకు ఎక్స్ప్రెజ్ విచారణసంఘము

బొంబాయి, నంబరు 12:—ప్రాకు ఎక్స్ప్రెజ్ విచారణ సంఘమువారు మొదట శతరామున సమావేశమై విచారణా కార్యక్రమము తీసుకొనవలసిన సామర్థ్యము మొనరునువిధ్వంసంబు బడెను. విచారణసంఘమువారు సాక్షులయొక్క గాని మరేకారణములే గాని వేదగ (వకటింపిన వేదపు విచారణ బహిరంగము గనే జరుగును.

పోలీసుకాఫి పునర్నిర్మాణసంఘము

రంగును, నం 12:—కేరముల విచారణసంఘమువారు నూచనల ననుసరించి బర్మాప్రభుత్వమువారు పోలీసు పునర్నిర్మాణసంఘము నేర్పరిరి. ఇదివరకు బర్మాప్రభుత్వమువారి ప్రధాన కార్యదర్శిగ పనిచేసిన ఎఫ్. లావిన్ గారు అత్యధికముగ నియ మించబడెను. ఈ సంఘమునందు రాష్ట్రీయోద్యోగ కాఖం డియు, భారతప్రభుత్వోద్యోగకాఖల నుండియు, జాతీయవాద పక్షమునుండియు సభ్యులు నియమించబడిరి. సాధ్యమగునంత తక్కువ ఖర్చున, అధికమగు పరిపాలనా సౌక్యమునుగల విధ ముగ పోలీసుకాఫిని నిర్మించుటకు నూచనల నొసగుట కిసంఘము గోరబడెను.

భారతకానసభ

ఢిల్లీ, నం 12:—సంయుక్తవర్గకాల యెక్కువయిన నియోజకవర్గమువారు డిశంబరు 31 తేదీలోగా భారతకానస సభకొత్తప్రతినిధి నెమ్మకొనవలెనని గెలుపులో ప్రకటింపబడెను.

అమెరికను ప్రేమానిక సర్కస్ ఏర్పాటులలో విమోస మొకటి నేలగుంబింతి. ఒకరూపము చనిపోయెను.

మదరాసు.

ఒడవుల సాయము మాననపుదావా

పైనిక శాసన స్వరణ

సర్ ఉమరు హయతుల్లానుగారి సాక్ష్యము

న్యాయవాదిపూరిగారిపరీక్ష

ప్ర:—నైపుణత చేర్చుటలో నిష్పాద మేమియును లేదని మీరు పట్టుదలతో చెప్పుట కేమి కారణము?

ఉ:—నాకు తెలిసినంతవరకు నిష్పాదము జరగలేదుగాన నట్లు చెప్పితిని.

ప్ర:—మీరు చెప్పినట్లు విషయములలో తప్పు తక్కిన వానిలో నిర్బంధము లేదనియో?

ఉ:—నాకు తెలిసినంతవరకు నిర్బంధము లేదు.

ప్ర:—ఒక్క సామ్రాజ్యజిల్లా సంగతి మాత్రమేగా మా మీకు తెలియను?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—ఆ జిల్లాలోని యెను మీకు పూర్తిగా తెలియదా?

ఉ:—నాకు తెలిసినంతవరకే నేను చెప్పాలను.

ప్ర:—అట్లుండేయ నూడ నిర్బంధము లేదనియే మీరు చెప్పెదరా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—సామ్రాజ్యజిల్లాలో కొంతభాగములో నిర్బంధము లేదని నేను చెప్పిన మీరు కాదనాలను.

ఉ:—కాదు.

ప్ర:—మీ ప్రాంతానుభవం దొరతనమువారు ప్రాంతి చిన 'యెడనే' అను పుస్తకమును మీరు చూచితిరా?

ఉ:—నాకు జ్ఞాపకము లేదు.

ప్ర:—అరవై మైల ప్రాంతము ప్రతివందలము నుండియు లెక్కలతో సహా యుద్ధమున కంజాయి నేరముగూర్చి ఒక చరిత్రను ప్రాయశఃపక్షమున నివేదితము ఉద్యోగులను నియమించి యున్న అది ఎవరే మాత్రమే భానుగారు సూచించిరి. అది 22-9-18 తేదీని జరిగిన రిక్రూటింగు బోర్డు నివేదికముగా 4 వ పేజీ కందెనలపై నున్నది. మీరట్లు సూచించివారా?

ఉ:—అవును. కాని నానూచన ప్రకారమే ఆ పుస్తకము కన్న వేయించిరి నేను చెప్పాలను.

ప్ర:—పంజాబు దొరతనమువారిచే ప్రకటించబడిన పుస్తకమునందలి లెక్కలను వివరములనుమీరు యెప్పి కొందురా?

ఉ:—లెక్కలలో నేమైన పొరపాటుండవచ్చును. కాని దొరతనమువారు ప్రాంతి చిన గావున అది నిశ్చయమేనగుచున్నది.

ప్ర:—1911 నానా లెక్కలనుబట్టి మండలములోని జనసంఖ్య 6, 86, 86 కంటే పురుషులు 3, 44, 198 యీ లెక్కలు సరియైనవి కనుదురా?

ఉ:—నే నేమియును చెప్పాలను.

ప్ర:—సామ్రాజ్య పండలమునందలి నేనలో జేసినవారు 1-1-1915 నకు 2834 మంది. 1-1-1916 నకు 3820. 1-1-1917 నకు 4229 మంది. పరిచారములనూడ ఈ సంఖ్యలలో తేలికముగావున అది యీ పుస్తకము 13 వ పేజీలో నున్నది మొదటి 3 వ ద్దశను సైనికోద్యోగులే సైనికులను చేర్చుచుండి రనుసంగతి మీరెఱుగుదురా?

ఉ:—నే నేనెఱుగును. నేనప్పు డీదేశములో లేను. 1916 ఆఖరుననే 1917 మొదటనో నేనిదేశమునకు వచ్చితిని. నన్నె స్పష్టము రిక్రూటింగు అధికారుగా నియమించినదియు ఆగ్రహము లోనే నుండును.

ప్ర:—మీరు వచ్చిన పిమ్మట సైనికసమావేశమునకు నిలు ఉద్యోగి లే పూనుకొందురను సంగతి మీరెఱుగుదురా?

ఉ:—ఎఱుగుదును.

ప్ర:—అంతకు పూర్వము సైనికోద్యోగులే సైనికులను చేర్చుచుండిరి.

ఉ:—అవును. మొత్తముమీద సంతే.

సైనికులను చేర్చుకద్దతి

ప్ర:—మీరు నిర్బంధక సైనికులను చేర్చుకద్దతి ఎట్లు న్నుది?

ఉ:—కొంతమందిని ఒక ప్రయత్నము చేర్చి పిమ్మట నాకు కలుగు కంట్రీబ్యూట్. వారిని అచట నట్లు చేర్చి నాకు తెలియదు.

ప్ర:—మీరు రిక్రూటింగు అధికారుగాను, రిక్రూటింగు బోర్డు సభ్యుడుగాను, ఉండియు సైనికులను చేర్చుకద్దతి యెఱుగు నందురా?

ఉ:—గొప్పములలోని ప్రజలు వారిని రిక్రూటింగు అధికారులతో తీసికొని వచ్చెదరు.

ప్ర:—నిజము ఉద్యోగులేమి చేసెదరు?

ఉ:—సైనికులను తీసికొని రావలె నని తహసీల్దారు గ్రామములలో చెప్పును.

ప్ర:—ఒక గ్రామమునందలి యింకొకరిని తీసికొని రావలె నని నిర్ణయించి చెప్పునా? లేక కొందరిని తీసికొని రమ్మని చెప్పునా?

ఉ:—తహసీల్దారు యిట్లు నిర్ణయించునని నేను చెప్పాలను.

ప్ర:—ఒక్కొక్క గ్రామమునకు కొంతమంది నిర్బంధము చేసి ఆ సంఖ్యను తీసికొని రావలెనని నిజము ఉద్యోగులు గ్రామములను నిర్బంధించి రమ్మ కంటి మీకు తెలిసి యుండలేదా? అది నిజము కాదా?

ఉ:—ధిల్లీ సభ జరిగినప్పుడు పంజాబుకు సైనికసంఖ్య నిర్ణయించబడెను. దానినిబట్టి జిల్లాలసంఖ్యయును గ్రామముల సంఖ్యయును నూడ నిర్ణయించబడెను.

ప్ర:—ధిల్లీ సభ 1918 లో జరిగినది.

ఉ:—నేను చెప్పలేను.

ప్ర:—లాహారు సభ ఎప్పుడు జరిగినది?

ఉ:—జ్ఞాపకము లేదు.

ప్ర:—ధిల్లీ సభ జరగకముందు గ్రామముల సంఖ్యను నిర్ధారణ చేసలేదని మీరు చెప్పెదరా?

ఉ:—నాకు సరిగా జ్ఞాపకము లేదు.

ప్ర:—సంఖ్య నిర్ణయించబడిన పిమ్మట నిజము ఉద్యోగులు ఏరితిగా పనిచేసిరి?

ఉ:—నేను చెప్పలేను. చేరుటకు సమర్థులైనవారిని మాత్రమే నేను చేర్చుకొంటిని. నా గ్రామములో హెచ్చుమంది చేరుటచేత నా గ్రామమునకు సంఖ్య నిర్ణయించబడలేదు.

ప్ర:—1917 సం॥ ప్రారంభమునందు సైనిక సమావేశ కద్దతి మార్చబడెను. నిజము ఉద్యోగుల సహాయముతో కని జరిగింది. రావలెనందేము సామ్రాజ్యజిల్లాలోను సైనికులను చేర్చుటలో చాలామందిగా పనిచేసిన కలుషివిజనులు ఆఫీసరు 'షేక్' నాజ్ ఖాన్ గారిని అన్వేషించి రిక్రూటింగు అధికారుగా యేర్పరిచిరి. మండలమునందు అన్ని భాగముల నుండియు అన్ని తరగతులవారిని చేర్చుటకు గట్టి యేర్పాటు చేయబడెను. అని నై (సంఖ్య 12-వ పేజీ 17-వ పేజీలో) నున్నది. ఈ క్రొత్త కద్దతి యేది?

ఉ:—నాదగ్గరకు తీసికొని వచ్చినవారిని నేను చేర్చితిని. నా కొంతకంటే యేమియు తెలియదు. జనులను చేర్చుటకు నిజము ఉద్యోగులు యే కద్దతి కలంబించిరి? నాకు తెలియదు. ఈ విషయమున నిజము ఉద్యోగులు సైనికోద్యోగులకు సహాయము చేసిరి నే నెఱుగుదును.

ప్ర:—నిజము ఉద్యోగులే ప్రత్యేకముగా యీవని చేయలేదా?

ఉ:—లేదు. సైనికోద్యోగులు ఎప్పుడును పనిచేయుచుండిరి. నిజము ఉద్యోగులు వారికి సహాయము చేసిరి.

ప్ర:—కలిలవాధికార మెక్కరిది?

ఉ:—రెండుభాగాలు వారిదిని.

ప్ర:—సంఖ్యను నిర్ణయించినవా రెవరు?

ఉ:—నిజము ఉద్యోగులు.

నిర్బంధమును గూర్చిన ప్రశ్నలు.

ప్ర:—రిక్రూటింగు బోర్డులో నిర్బంధమును గూర్చి చర్చించితిని గదా అది వివరములను తెలుపుదు.

ఉ:—8-6-19 తేదీ మీటింగులో ఆ విషయము చర్చించబడెనని నేను చెప్పలేను. పంజాబు ప్రభుత్వ కార్యదర్శి (పెంగ) గారు 4-6-18 తేదీన రాయారుచేసిన నిర్బంధ పత్ర ఆసభలో చదువుబడెను. ఆ పత్ర ఆసభలో కార్యదర్శిగారు మాట్లాడుటకు వచ్చెను.

ప్ర:—మీ ప్రాంతమున కల్లి తిరా? మీ ప్రాంతమున చదివినవారా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—1917 జూలై నెలకు ముందు కల్లి తిరగింది. ఆ ముందుగానికి వచ్చినది అని ఆ పత్రములో నున్నది. ఆ కద్దతి యేది?

ఉ:—నిజము ఉద్యోగులు సైనికోద్యోగులకు సహాయము చేయుటయే ఆ క్రొత్త కద్దతి.

ప్ర:—గ్రామముల సమర్థులైన గ్రామముల సంఖ్యను నిర్ధారణ చేసిన విషయము నిజము కాదని మీరు చెప్పెదరా?

ఉ:—అవుననియే కాదనియే నూడ నేను చెప్పలేను.

ప్ర:—ఇది నిజము కాదనటకు మీ కేమైన సాధారణ బుద్ధి వా?

ఉ:—లేవు.

ప్ర:—సర్టిఫికేషన్లు గ్రామములు పంపి తీరవలెనని నిర్బంధము కలుదు అను విషయము నిజమేనా?

ఉ:—నిజమే కావచ్చును.

ప్ర:—సర్టిఫికేషన్లు గూర్చి రికార్డును గూర్చి మీరు చెప్పెదరా?

ఉ:—రికార్డునుబట్టి సంఖ్య నిర్ణయించబడినట్లు తెలియుచునే యున్నది.

సంఖ్యానిర్ణయము

ప్ర:—గ్రామములకు సంఖ్యను నిర్ణయించిన కారణము.

ఉ:—నాకు తెలియదు.

ప్ర:—నీ కేసుగతి తెలియదా?

ఉ:—నాకు తెలియలేదు.

ప్ర:—సామ్రాజ్య జిల్లానుగూర్చి మీరు చెప్పెదరా?

ఉ:—నిజము ఉద్యోగుల కన్న సంఖ్యలు తెలియునగాన వాత నిర్ణయించి యుండవచ్చును.

ప్ర:—ఏ మాధ్యమమునై సంఖ్య నిర్ణయించబడెనో మీరు చెప్పెదరా?

ఉ:—నాకు తెలియదు.

ప్ర:—జనసంఖ్య యొక యాధారము యుండవలెను.

ఉ:—సైనికులుగా నుండి సర్దులగు వారి విషయము అనగా వయసును గూర్చి యాలోచించిరి? లేదో తెలియదు.

ప్ర:—ఆ విషయములవారిలో యెక్కువమంది నిర్ణయించబడెనో మీరెఱుగుదురా?

ఉ:—తెలియదు.

ప్ర:—మొత్తము పురుషుల సంఖ్యలో నూటికి 10 మంది అని పుస్తకములో నున్నది.

ఉ:—అది సరియేనగును. ఆ పుస్తకమును వ్రాసిన లీ గారు సామ్రాజ్యమండలములో సెటిల్ మెంటు అధికారుగాను కలుషి విజనల్ అధికారుగాను పనిచేసిరి.

ప్ర:—మొదటి జనాభా లెక్కలు పాఠబడిన వని క్రొత్తగా వ్రాసెదలను తయారు చేయుటకు గ్రామములకు ఉత్తరువు చేసిరి. ఆ మొత్తములో 1/8 సంఖ్య నిర్ణయించబడెను. అది అందులో నున్నది. వయసు 18 మొదలు 35 లోపుగా నిర్ణయించబడెను అని యందున్నది ఇది నిజమేనా?

ఉ:—కొందఱు గ్రామకోద్యోగులు వ్రాసెదలను తయారుచేసెనటాని విషయము. ప్రతి గ్రామమువారును 1/8 వంతు పంపకం నని నిర్బంధమున్నట్లు నాకు తెలియదు.

ప్ర:—ఈరీతిగా లోకము వ్యాపకమునా?

ఉ:—అయ్యో గ్రామముల సీనియర్లు చెప్పవలసియుండును.

ప్ర:—1917 ఆరంభమునాటికి సామ్రాజ్యవారు 4229 మందిమాత్రమే నేనలో నుండిరిగా! ఆ మొత్తములో సైనికులను పరిచారములనునూడ చేరియున్నార. అట్టివో ఆ మండలమునందలి నిర్బంధములేవందా 35000 మంది చేరగలరని మీరు చెప్పెదరా?

ఉ:—50 రు బహుమతి ఉచితముగా భోజనము. ఇతరము జరగా, లీగి వచ్చిన పిమ్మట భూములు ఇచ్చి సదుపాయములున్నవి. రొమ్మకొలక పొడుగు మున్నగు నిర్బంధములు లేవు. కావున 35000 మంది నిర్బంధములేవందా చేరవచ్చును అనియే నే నాసభలో చెప్పితిని.

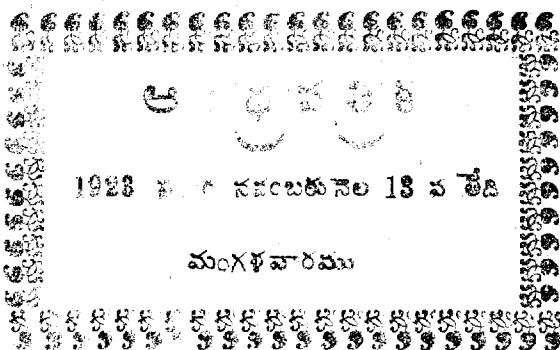
ప్ర:—ఈలాభములను బాచి వచ్చెదరని మీరెఱుగి ప్రాయమా?

ఉ:—అవును. జిల్లాలో అన్ని కాలాల్లోను చేర్చినవారి వచ్చెదరనియే నా ఆభిప్రాయము. ఇది వివరము జరుగలేదు.

ప్ర:—సాల్వేజెంట్, హుమారులలో తప్ప 1/8 సంఖ్య లభించదు. అని ఆ పుస్తకములో 14 వ పేజీలో నున్నది. ఇప్పుడు మీ ఆభిప్రాయమును మార్చుకొందురా?

డాక్టరు కె. పట్నాభిరామయ్య, కార్వడల్.

అంతా నవ్వుకొట్టక ప్రభువు నానా జ్ఞానాన్ని
నాకు నిర్మించిన బిడ్డక బిడ్డ అవును (ప్రభుత్వం నాకు నా, ప్రభు
వును ఉపాకారము ప్రసాది నాని ప్రభావము నేను తెలిసి,

మహాత్ముని విడుదల

గాంధీమహాత్ముని విడుదలగూర్చి జ్యోత్యము లనేకములు వెలువడుచున్నవి. యర్ర వాడ జేయులు తాళపు చేతులకొరకు మహాత్ముని దాల్చిగారు వెతుకుచున్నారు. శాసనసభలలో నాందోళనము సలిపి మహాత్ముని బైకిదెచ్చెదమని కొందరు బలకుచున్నారు. మహాత్మునికొరకై జేశము పరిశిపించుచున్నదను మాట పత్యము. గాంధీమహాత్ముడు డెప్పుడు జయటకువచ్చునా, ఎప్పుడు వారిదర్శన భాగ్యము లభించునా, ప్రస్తుత దర్భరస్థితి అత డెప్పుడు లొంగించునాయని ప్రజలు తేలియున్నారటకు సందియములేదు. కాని ఇట్టి కరితాము ప్రజల దృష్టిదాకు నిద్రనము. వారి నునోవిశ్వాసమునకును, ఆత్మస్థైర్యమునకును నిద్రనము గాజాలను. గాంధీమహాత్ముడు విశ్రాంతి దీనుకొనుచున్న సమయమున, ప్రజల తని సందేశమును శ్రద్ధతో నిర్వహించియున్నచో, స్వరాజ్య సిద్ధియు మహాత్ముని విడుదలయు యీసరికి జరిగి డివి. స్వరాజ్యసిద్ధి దూరముజని, ప్రజల దీక్షదొలగి, సహాయ నిరాకరణోద్యమము చెల్లాచెడలై, ఎండ మావులవెంట బడుగిడుచు దారి తెన్ను గానక ప్రజలు తపించెడి సమయమున గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహమునుండి వెడలి దేశము నొకమారు వీక్షించు నేని ఎంతటి దుఃఖపూరితుడగునో యూహించవచ్చును. అట్టి చింతనుండి మహాత్ముని డిప్పించుటకు సాధ్యపడకున్నది. మహాత్ముడు మరల ప్రజలమధ్యనలివి మార్గము జూపినగాని, ప్రజలు ముందు సడుకబాలని స్థితిలో నున్నారు.

ఎందునాయాకులు దేశమధ్యమునకు విచ్చేసి నను, వాటియందు నిరాశ గనుపించుచున్నది గాని, వెనుకటి విశ్వాసము గనుపించుటలేదు. ఏమి జేయ వలయునో వారికి నిశ్చయము గాలేదు. మహాత్ముడు నిరూపించిన మార్గమునకు ప్రత్యామ్నాయమార్గ ము నెవ్వరు నిరూపించజాలక పోయిరి. ఐనను, మహాత్ముని కథలు ఆచరణయోగ్యములు గావని దెలుపుటకు నాయకులు ముందుకు వచ్చుచున్నారు. వీరి గండ్రగోళమునకు ఫలితముగ, శాసనసభా బహిష్కారవిధి దొలగింపబడెను. మహాత్ముడు కారాగృహమునకు జనిన నాటినుండియు ఈ క్రశ్న గూర్చయే వాద ప్రతివాదములు జరుగుచుండెను. అట్టి వివాదములు డిల్లీ కాంగ్రెసులో అంతరించి నవి, దేశమునకు గలిగిన లాభము గనుపించదు. ప్రజల దృష్టి అసహాయమునుండి సహకారము వంకకు మరలినది. శాసనసభలను ధ్వంసము జేయ వలెననెడి ప్రతిధ్వని యిక్కడ డంతగ వినుపించుట లేదు. మిత్రుల నెవ్వరి నియమించెదరో యని, చెన్నరాజధానిలో సన్నిపక్షములవారును ఆతురముతో వీక్షించు న్నారు ఇదియే మఖ్యప్రశం గము. ప్రభుత్వ నియమితి సభ్యు లెవ్వరిని పరిశీ లించుచున్నారు. ప్రతిష్ఠాభముల గావించుటకు రాష్ట్రీయశాసనసభలలో నవకాశము లేనపుడు, ఏమి జేయవలయునను ప్రశ్నకు సమాధానము గను

పించదు. ఇందు విషయమై తీవ్రముగ యోచించు వారు గనుపించరు.

ప్రస్తుత చిహ్నముల జూచిన, రిస్పాన్సివు సహ కారపక్షమే ప్రాబల్యము వహించునటుల గనుపి చును. శ్రేష్టులను శాసనసభలకు పంపవలయు నను మొర వినుపించుచున్నది. పక్షప్రశ్నతో బనిలేదని మాలవ్యా, జిన్నాప్రభృతులు హెచ్చరించుచున్నా రు. జలపతిరాయిగారి విభాగము అటునిటుగాని చారికి చాలసంఖ్యవదులుచున్నది. ఇండిపెండెం టులు అనగ స్వతంత్రపక్షమువారుగూడ ఆదరింప బడుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్షము వారల్పసంఖ్యా కులయినను, ఇప్పటి శాసనసభలలో పలుకుబడిని సంపాదించి, రాజాపు ఎన్నికలలో జయముగాంచె దరని, నాయకు లూహించుచున్నారు. శాసనసభ లకు లోపలను వెలుపలను సహాయనిరాకరణము నవలంబింపవలయునను ఘోషప్రస్తుత సమయమున నిశ్చలముగ నున్నది. సహాయనిరాకరణ దృక్పథము సహకారము వంకకు దిరుగుచున్నదనియు, అధికారపర్గము వైచిన అంచనా నిజమగుచున్నదనియు కనుగొనవచ్చును. ఎన్నికల వాతావరణమే, ప్రజ లలో నిట్టిమాత్పు గలిగించియుండగ, శాసనసభ లలో బ్రవేశించినపిమ్మట ఫలితమెటులుండునో యూహింపవచ్చును. స్వేచ్ఛా వాతావరణము మారినపిమ్మట, పరుసవరుసగ కిట్లుదిట్టములన్నియు వదలిపోవును. రాజకీయపు కేసులలో డిఫెన్సు జెట్టుకొనుటకును, కాంగ్రెసునాయకులు అందుకు తోడ్పడుటకును బూనుకొనుచున్నారు. కద్దరు కేవలము స్వాతంత్ర్యచిహ్నముగాని దానియందంత కన్న విశేషగుణములేదను వాదము, నాటుకొను చున్నది. రానురాను కద్దరునిర్మాణముగాని, కద్దరు భారణముగాని తగ్గిపోవుచున్నది.

కద్దరునకును స్వరాజ్యమునకును సంబంధమేమని నాయకులు పలుమారు ప్రశ్నించుచున్నపుడు, ప్రజలలో గూడ నిట్టి సందియములు ప్రబలుట సహజము. ఇటుల అస్పృశ్యతా నివారణము, జాతీయవిద్య, పంచాయతులు, మొదలగు నిర్మాణ కార్యక్రమాంశముల వంకకు దృష్టి త్రిప్పువారు లేకయున్నారు. డిల్లీలో జరిగిన రాజీతో, నిర్మాణ కార్యక్రమమువంకకు ప్రజలదృష్టినిత్రొక్కుటకు వీలగు నని యూహింపబడెను. కాని, అందుకు వీలు గలుగలేదు. నిరాకరణమునుండి ప్రజలదృష్టి వేరొక వంకకు దిరిగినపుడు, నిర్మాణముయినను చురుకుగ జరుగనేరదు. నిరాకరణ, నిర్మాణముల కవినాభావసంబంధముగలదు. వోట్లు, అభ్యర్థలు, మంత్రులు మొదలగు నార్భాటములతో కాలము గడుచుచున్నపుడు, నిర్మాణకార్యక్రమము కట్ల క్రద్ధ ఎటుల గుదురును? స్వతంత్రకక్షిపైనను, స్వార్థత్యాగముపైనను, విశ్వాస మంతరించి స్వలా భమువంకకు దృష్టి దిరుగుటచే, దేశమునందు వైషమ్యములు మంల తలయెత్తినవి. వర్తకదములు తీవ్రరూపము దాల్చుచున్నవి. ఆంధ్రదేశమున మరల నే శాఖవారాశాఖపై మాత్ర మభిమా నము జూపుచు, ఇతరశాఖలపై ద్వేషము బూను చున్నారు. ఉత్తరహిందూస్థానమునందు హిందువుల మహమ్మదీయుల మధ్య కలహములు చెలరేగివి. వీనిని నివారించుటకు మారుగ, ప్రతి సంఘమును తన యాధిక్యము కొరకై పెనుగులాడుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు బోధించిన త్యాగమార్గ మంత రించి, దాని స్థానమును స్వర్థయు కలహములును ఆక్రమించుచున్నవి.

ప్రజల మధ్యభేదముల గలిగించెడి యంశముల నన్నిటిని వెనుకకు ద్రోచి, గాంధీమహాత్ముడు సంయోగసూత్రమును నిరూపించెను. దేశమాత

కొర కిందరును త్యాగధర్మము ననుసరింపవలెనని బోధించి, దాని మూలముననే సంయోగమును బలపరుప నెత్తించెను. హిందూ మహమ్మదీయ సంయోగము బలపడుటకు గాంధీమహాత్ము డవలం బించిన మార్గము త్యాగమార్గము. ఆపత్సమయ మున మహమ్మదీయుల కష్టములలో హిందువులు పాల్గొనునటుల, గాంధీమహాత్ముడు ప్రోద్బలపర చెను. అందుచే నుభయులమధ్య వైషమ్యము లంతరించెను. పిమ్మట నేమిజరిగెను? ఉభయ సంఘముల అహంకార మమకారములు బెరిగెను. మనఃస్ఫుర్త లేర్పడెను. ఒకరిపైనొకరు విజృంభించిరి. వెనుకటిమార్గములను మూలద్రోసిరి. స్వరాజ్యము స్వరాజ్యమని కలువరించెడివారు, జాత్యైక్యత ముఖ్యమను సంగతిని గుర్తించుటలేదు. భారతీయులు తమలో తాము కలహించుచో, విదేశాధికార వర్గము వీరి నింకను చీలదీయుట కెంతటి మహదవ కాశము గలుగునో వీరు గ్రహించుటలేదు. తమలో తాము కలహించి పరిహాస పాత్రులగుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముడు దేశమున కొనర్చినమహాపకార మును వీరెల్లరు జేరి నిష్ఫలము గావించుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో, గాంధీమహాత్ము డొక్కడే దేశమును మరల రక్షింప శక్తి మంతుడు. మిగిలిన నాయకు లందరును వారికిగల విశ్వాసమును జూపజాలక, సందేహముననులై ప్రవర్తించుచున్నారు. ఒకరి దృఢ నిశ్చయము లేనందువలన, దేశము పెడమార్గమునకు దిరుగుచున్నది. మహాత్మునివిడుదలకొరకు ప్రజ లీ తరుణమున పరిశిపించుటవింతయగునా? ఈ పరి తాపమునకు అర్థమేమి? చేతగానివార మయి తిమి, నీసందేశమును విడనాడితిమి, నీవు బోధించిన ధర్మమును అనుష్ఠింపవైతిమి, దారి తెన్ను గానక విలపించుచుంటిమి, త్వరితముగ కారాగృహ మునుండి వెలుపలకువచ్చి మమ్ములకు మరల నఫ హాయమార్గమున ప్రవేశ పెట్టుమని, ప్రజలు కొరు చున్నటుల భావించవలయును, మహాత్ముడు త్వరలో వెలుపలకువచ్చుట, అందరకును సమ్మతమే యగు చున్నది. తగిన ఏర్పాట్లులుండి, సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమము గడియారపురడకవలె క్రమముదప్పక నడుచుచుండిన, ఏ నాయకులు కారాగృహమున నున్నను ఎవ్వరు వెలుపలనున్నను, విచారించవని లేదు. ఇప్పుడటులగాదు. సహాయనిరాకరణప్రణా లిక నెఱవేరుటకు గ్రామములందేమి, పట్టణములం దేమి, తగిన ఏర్పాట్లులేక యుండెను. పునాదు లను బలపరుపవలసిన ధర్మమును, కాంగ్రెసుప్రము ఖులు నిర్వహించకబోయిరి. దీనియవసరమును గూర్చి దెలుపుటకు గాంధీమహాత్మునికుండుప్రామాణ్యాధికారము మరియొకరికి లేకుండుటచే, ఇతరుల హెచ్చరికలు ఫలింపవయ్యెను. ఆకారణముచేతనే మహాత్ముని విడుదలకై విశేషపరితాపము గనుపిం చుచున్నది. భగవానుడు దేశముల మొరలనాలించి, మహాత్ముని బంధవిముక్తుని గావించ దోడ్పడుగాక! ప్రజలలో స్వాతంత్ర్యాపత్తి ప్రబలి, దేశవిముక్తి త్వరలో సిద్ధించు గాక!

మదరాసు శాసనసభ

నూతన మదరాసు శాసనసభ త్వరలో గూడ గలదు. శాసనసభా ప్రయోజనము ఈ మారు విస్తరించు నని ఎవరును దెలుపజాలరు. చెన్న రాష్ట్రమున జన్మింపజేసిన మధికారముం దుండి నను, బొంబాయిలోని రాంజీ ప్రై గారును సయ్యుక్తరాష్ట్రములలో చితామణి, వండిల్ జగల్ నారాయణ ధర్మ, పంజాబులో హరిషక్లాల్ గారును, బెంగాలులో సురేంద్ర

నాథ బెనర్జీగారు ముంత్రివరదల నాథమండలమును, ఫలితమునందు తారతమ్యము విశేషముగ గనుపింపలేదు. కడలమెదలని గుట్టును నెవ్వరు నడిపింపగల్గునరు? ద్వంద్వకథాత్వము ఆచరణలో నుపయోగింపబడు. అయ్యది స్వపరిపాలనమును చేరువకు దెచ్చుట దుర్లభము. అందుచే ఈ భూరేర్పడడి మంత్రివరమునందు కొంతమార్పు జరిగింది. ఎక్కుడులాభము గలుగునని యూహించి విలులేదు. మార్పు ఫలితము జరుగదని వెల్లడియగుచున్నది. వాసుగల్లురాజుగారిని మంత్రికూటము నేర్పదనియె గించెదని తెలియచున్నది. వెనుకటిమంత్రి లేనియెడలు గావచ్చును. లేక వారిలో కొందఱు మార్పు ఉండవచ్చును. జస్టిసువత్వమునందు చీలిక గలిగె ననుట నిశ్చయము. బ్రాహ్మణులందఱును నొక్కటియే, బ్రాహ్మణేతరు లందఱును నొక్కటియేను కేక యెంతరించినది. జస్టిసువత్వమునకు ఉద్యోగవాంఛ మూలాధారము. అట్టి వాంఛచేయుదట కొంతకాలము జస్టిసువత్వము కట్టుబడినను, స్వలాభాపేక్ష వారిలోవారికి మనస్ఫుర్థుల నంకురింపజేసెను. ఎందరికిని ఉద్యోగములు లభించును? ఎవరికి దొరకకున్న, వారికే కోపము జనించును. ఉద్యోగములు, హోదాల సందర్భములలో గలిగిన వైషమ్యములు పెచ్చుపెరిగి జస్టిసువత్వమున సంకరాభాముల నేర్పరచెను. మంత్రివరమును వారినియు, మంత్రివర ప్రతికూలవత్వమును వారియు రెండువిభాగములయ్యెను. రెండవవిభాగము వారికిను బలపడనప్పటికీ, వాసుగల్లురాజుగారి యింటిలో మొన్నటిదినము జరిగినసభకు రెండవవిభాగమువారిని పిలువకుండుటచే, ఈచీలిక ముద్దందు బలపడకమానదు. కాని ఈరెండుశాఖలవారికినిగల భేదభావముల కొక నియమముగాని ఒక సూత్రముగాని గడుపింపదు. అందుచే నీ రెండు వత్సముల వారును మరిల నేకము గావచ్చును. లేక యీచీలిక నిలిచిపోవచ్చును. రెండవ విభాగమువారిలో, బ్రాహ్మణ్యేషము వెనుకటి తీవ్రరూపము దాల్చుటలేదు. క్రమక్రమముగ సహనము ప్రబలి, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర విభేద మడుగంటుట కచీలిక తీవ్రమయి, జస్టిసువత్వ విభాగమునకు చింతించువా రుండరు. ఏశాఖవారాశాఖవారి ప్రయోజనము నాశించుచున్నారు. మహమ్మదీయులు తమ కొక మంత్రివరదని నిశ్చయగాని, జస్టిసువత్వమున నిలువమని బెడరించుచున్నారు. ఓర్ వాబిబుల్లాగారు త్వరిత తీరిగివచ్చి ప్రభుత్వమున బ్రవేశించెదరుగాన ఊరేడిల్లునని, మహమ్మదీయుల నోదార్పిన వారు తృప్తిపెందిలేదట. క్రైస్తవులగుడ వారిజాగుకొరకు వారు ప్రయత్నించుచున్నారు. మంత్రివరందరును ఆంగ్లం లని, ఇదివరకే తమిళులకు కల్పగొట్టెను. జస్టిసువత్వపుచీలిక కేభావముకొంతవరకు తీవ్రమైనది. తమిళులను తేర్చుకున్న మంత్రివరము నిలువనేరదు. ఆచారముచే వీరసోరిసి దీసికొనక తప్పదు. ఇంతటిలోవాక, ఎన్నటి చారిత్రిముఖాన బ్రాహ్మణేతర సంఘభావ మంతరించి, ఏశాఖవారాశాఖవై నభిమానముజూపును, తమ వారికిమాత్రమే వోట్ల నిచ్చుటలు దెలియగలకు. విశాలారమున జస్టిసువత్వము విచ్చిన్నమయ్యెనని చెప్పవచ్చును. బ్రాహ్మణేతరసభ్యుల నందర నయినను పిలుచుటకు వాసుగల్లు రాజుగారు బూనుకొట్టక తమ యనుచర లనుమాత్రము పిలిచి, దాక్తరుగోష్ఠు, రామలింగారెడ్డి, రామలింగచెట్టిగార్ల బోలువారి కాహ్వానమంపకుండుటచే, ప్రస్తుత మధికారమందున్నవారి హితులుమాత్రమే జస్టిసువత్వ

మను శేర బరగుచున్నారు. వీరికన్న విశాలాభిప్రాయములుగల వారావత్వమునుండి బహిష్కృతులయిరి. అందుచే జస్టిసువత్వమన బ్రాహ్మణేతరవత్వమునకు రూపాంతర మను పంగతి కల్లు యగుచున్నది. నాలుకొట్టమంది బ్రాహ్మణేతరులకు జస్టిసువత్వము ప్రాతినిధ్యము వహించునని సిద్ధాంతమునందయినను బలుక విలు లేదని తేటతెల్ల మయినది. మూడు సంవత్సరముల యనుభవముల బట్టి, సంకరాభావములు వట్టిబూటక మనియు నిరర్థకములని యు ఎటుల వెల్లడిమయ్యెనో, బ్రాహ్మణేతరులకు శాఖ యొకటి వేరుగ గలదనుట గాని జస్టిసువత్వము దాని ప్రాతినిధ్యము వహించుననుటగాని బూటకమని తెల్లమయ్యెను. ఇకనయినను సాంఘిక విభేదముల నెల్లరును మరచి, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరవివాదముల కేమాత్రము చోటియక, ప్రజలెల్లరు గలసి జాత్యుద్ధరణకై తమ శక్తుల నన్నిటిని భారబోయుట యుక్తము. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర విభేద మంతరించి, ఉభయముల మధ్య సఖ్యత ప్రజలుకొలదియు స్వరాజ్యము చేరువకువచ్చును. ఈ సఖ్యత కాననసభలలో గాక, కాననసభల వెలుపలనే పెరుగుట సుసాధ్యము.

సామాజ్యంతర్యాగములు : ప్రత్యేకసంఘము

సామాజ్యమునందలి అంతర్యాగములు, ఇంగ్లండుతోగాని ఇతరభాగములతోగాని సంప్రదింపకుండ విదేశములలో సంధిజేసికొన వీలగునా? ఇదివరకు కేనడాకును, అమెరికాకును అట్టి సంధి జరిగెను. ఇది విమర్శనమున కెక్కుడు గల నయ్యెను. సామాజ్యముసంబంధమున కిట్టి స్వతంత్రకార్యము ప్రతిపాలమని సూచించబడెను ఇటీవల జరిగిన ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సులో నీ ప్రశ్న విచారణకువచ్చెను. ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సు వారిందు కర్ధాంగీకార మొనగినటుల దోచుచున్నది. సామాజ్యమునందలి ఇతర భాగములకు సంబంధించిన యెడల, వారితోగూడ దెలిపి ప్రత్యేకసంధి చేసికొన వచ్చునట. సామాజ్యమున కంతకును సంబంధించక ఆయాభాగములకు మాత్రమే సంబంధించునెడల, సంధివ్రతముపై నాదేశ మొక్కటియే సంతకము పెట్టిన జాలునట. మొత్తముమీద, తమకు సంబంధించినంతవరకు విదేశములతో ఒడంబడికలు జేసికొనుటకు అధివేశ రాజ్యములకు స్వతంత్రత్వ మియ్యబడినది. ఇట్టి స్వాతంత్ర్యము సామాజ్యబలమును సామాజ్యైక్యమును ఎంతవరకు పెంపొందించునో కాలమే తెలుపగలదు. సామాజ్యబంధము నడలుట కెక్కుడు వీలుగలదని మాత్రము సామాన్యముగ దోచకమానదు.

ఇంకను ఆశకలదా?

వృట్టుగాను ఆశ కవకాశములేకుండ బ్రసంగించి, తెల్ల వారి యాధిక్యము నిలుప నిశ్చయించెను. పునరాగ్రాహి సైతము ఆశ లేకుండగ, ఆశ్వాసు మహారాజుగారికి సూత్రము ఇంకను ఆశపోలేదు. కాముదక్షిణాప్రకాశాంబు, ఏమో చేయుగలమని, ఆశ్వాసు మహారాజుగారు భావించుచున్నారు. వీరి యభిప్రాయము లచ్చెరువు గలిగింపక మానవు. వృట్టుగారి హృదయము నిపుణు గప్పిన నివృత్తలై నున్నదనియు, భారతీయులయెడ వారు సమక్షభరితులై యున్నారనియు, ఆశ్వాసు మహారాజుగారు కనపెట్టిరి. ఇటుల దలచుటకు వీరికేమి ఆధారము గలవో తెలియదు. ఆశ్వాసు మహారాజుగారు ఆఫ్రికాకు వెదలివచ్చువరకు, భారతీయులు నిరీక్షించుచుండవలె గావాలి!

విల్లునుగారి విలాసము

అమెరికా కథ్యులుగ నుండిన విల్లును మహాశయుడు, అమెరికా తన అంతర్జాతీయ బాధ్యతలను నిర్వహించుటకు వెనడియుట చాల నీచమని యుద్ధవిరామదినమున బ్రసంగించిరి. విల్లునుగారు స్వయంనిర్ణయసూత్రమును మొదట ప్రతిపాదించియు, దానినిగూర్చి తుదివరకు వట్టుదలజూపక, యూరపీయును ఘోరంగామునకు లొంగిపోయెను. పిమ్మట వాటిల్లి యుద్ధములను వర్ణించబనిలేదు. క్రస్తుప్రపంచిక దుస్థితికి, విల్లును గారే చాలవరకు కారకులు. ఆపంగతినిగ్రహించి, స్వయం నిర్ణయసూత్రమును మరిల నొకమారు ప్రపంచముకంతకును వెదజల్లుటకు, విల్లునుగారు ప్రయత్నించి, ధన్య లగుట శ్రేయస్కరము.

హిందూదేశము : నానారాష్ట్రసంఘము

నానారాష్ట్రసంఘమువలన హిందూదేశమునకు వేరులాభములేకున్నను, భిన్నమాత్రము విశేషముగ గనుపించుచున్నది. అధివేశ రాజ్యముల కన్న హిందూదేశము హెచ్చుభారమును భరింపవలసివచ్చుచున్నది. దీనిని తగ్గింపవలయునని సప్రసా గారు చిటిమకమిటీవారినిగోరిరి. కాని, వారు వీలులేదనిరి. హిందూదేశమస్థితి కిది మరయొక నిదర్శనము.

నర్ జె. సి. బోసు

ప్రేగునందు గొప్పస్వాగతము

విశ్వవిద్యాలయమునందు దువన్యసింపుట

బొంబయి, 12 నవ : 1906. జె. సి. బోసుగారి, ప్రేగు (అస్సీయా) విశ్వవిద్యాలయమున నుత్సాహపూరితముగ స్వాగత మొసంగబడినదియు, వారు తమవిద్యుత్ యంత్రముల కహాయతో, జానిటీరు గమగొన్న విషయములగుంచి తెలుపవచ్చునట్లు నొంగిరెయి వార్తజేరెను. వ్యక్తులుండు, క్రిందనుండి ప్రైవేటివీకొని పోవు బతు నామ లు కొన్ని గలవని యు వీని మూలమున చెల్లు మొదటి నుండి ఎంతయో యెత్తునను శాఖాగ్రములకు నిరంతరము నీత యంత్రముతో తేలికై పంపింపబడుచున్నది గవ్వరచెను. ఇందుకు కేరీనిర్ణయ మొనర్చుటవలెను. బచ్చని ఆకులు గాలిలోనుండి బొద్దులైతెను వాయువును దీసికొని, నూన్యకాంతి యొక్క శక్తిని కాన్ఫాక్ హైడ్రేటు రూపమున నిబంధించును. వ్యక్తులు బొద్దులలో పనికి దీసికొని నిధము ద్వారాచుటగాని కాన్ఫాక్ గాను చాలనున్నెకము నొక యంత్రమును గమగొనిరి. దీని సహాయమువలన, అటులు బొద్దుల ఎంతెంత మొత్తమున తమ లోనికి దీసికొనినూర్చుననదియు, ఆ మొత్తమునవ్యభుత గుహ్యు గలిగిపో కానిన్ని యంత్రము కంకరగానే జూపుచుండును. అప్పుడును ఈయంత్రముగాని, అచ్చటనే గొప్పగొప్ప శాస్త్రజ్ఞులెల్లరును ఆశ్చర్యమునందిరి. మానవులకిరీరమునందులేనే, కన్నీ నమయములందు గలను అసంపత్తలవలన చెల్లు తామ దీసికొని ఆహారయొక్క మొత్తము తగ్గుచు: దునని ఈయంత్రమువలన గనిపెట్టబడినది. ప్రియమ: టులన, వ్యక్తులు లోనికి దీసికొని జీర్ణించునని ఈ ఆహారము యొక్క మొత్తము నెక్కింపజేసి వీలగునా యనునశ్చ ఇక మీద బయలుదేరుచున్నది.

కొన్నిరసమున: కదార్థమువలన, వ్యక్తులు ఆహారముల లోనికి దీసు: నుకేరీ: చాలాధి: మ: హెచ్చుతే: దునచ్చునని సర్ బోసు గారు ప్ర: టి:చిరి. బోసు గారు గొనిపెట్టిన విషయములవలన జులవుల జీవితమున వ్యక్తులు జీవితమున ఒక శ్రేయస్కరమైనది యుభయజీవములవలన వైద్యశాస్త్రమున కిది చాల ముఖ్యముగా గలవు.

నుప్రసిద్ధ కేరీ: శాస్త్రజ్ఞు: దు: ప్రాశ్న:క: నెమి: గారు విశ్వవిద్యాలయము తిరువు: ప్రసంగించుచు బోసు గారు మాతవ: కథకులను వారునిపెట్టిన అద్భుతముల: విషయములవలన: ప: కో:ధ: చాల అభివృద్ధి కౌ:తెనునయి: విశ్వ:తెట్టిన: గొప్ప విషయములగానుండుదగిగిరి: అద్భుతమువలన: వైద్య: శాస్త్ర:ండి: నదియ: తెశ్వాశ్వా:విశ్వవిద్యాలయముల: వారు: మాతమువ: శాస్త్రముల: విషయ: గాను వారి శాస్త్రానించి రుయ: నడి:కెను. (ఆంధ్ర)

అనువాదము: బ్యూరీస్ కంపెనీమేనేజింగ్ ఏజెంట్
జూన్ అనుబంధం డైరెక్టర్లను నోరకర మండా రాజాగారి
భవము చేర్చించిన అనుబంధం (అనుబంధం) ప్రతిభను మోస
గించినందులకు 6 నెలల జైలు విధింపబడినది.

చీరమరి చీరమ

జాతరు మహమ్మదు తిమ్మరుగ రెని చెప్పరామోళుక
నియమింపరలెని యర్పయగా రూపించువానిరుం తెలిసితి.
(3. 15)

జాతాశ్రమ వ్యవహారము

విరోధపు ఐదవ రిస్కీతులు

స్వప్నసేనాని ఉపన్యాసము

దక్షిణాఫ్రికా యూనియను ప్రధానాధ్యక్షుడు డాక్టర్ స్వప్నసేనాని లండనుకు రాగా ఆచటి దక్షిణాఫ్రికా లండన్ క్లబ్బువారు ఆయనకు సాహాయ్యముగా నిండోర్సి, కప్పడు దక్షిణాఫ్రికా హైమియను కె. ఇ. హెచ్. వాల్సు గారు ఆ ధ్యక్షత తమిళం చిరి. ఆ సమయమున స్వప్నసేనాని ఆయనకు స్వాగత మిచ్చుచు అధ్యక్షుడు గావించిన ప్రసంగమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, ప్రధానమున కప్పడు జరుగిన స్వ ఆర్థిక, సామ్రాజ్యమహాభలను గూర్చి కొంతకడి చెప్పి పిదప, సా సమయమున సంక్షుభ మగు విరోధపు ఐదవముగూర్చి ప్రసంగించి యా క్రమని తలంచి యీ క్రింది విధముగ నుపన్యాసించిరి:-

“విరోధపు ఐదవము కి దక్షిణాఫ్రికా పౌరులు పంపిన సందేశమును ఈ రాత్రి చెబుతున్నాను. వర్సలీనుసంధి జరిగి నాలుగు సంవత్సరములైనను ప్రపంచకాంతి యింకను దూరముగనే యున్నది. రాజ్యములకు ఆర్థిక కలహములు అధికమగుచున్నవి. మహాసంగ్రామమునందుకన్న అధికమగు దుష్కర్మము లిప్పుడు కలుగుచున్నవి. యుద్ధమునందు విజయముగాంచితిమి నాలుగైదు సంవత్సరముల పూర్వము సంతోషపడి యుంటిమి. నేడు విజయము గాంచి సవారును, అపజయము గాంచినవారు గూడ అధోశాశ్వతమునకే పాలగుచున్నారు. విరోధపు ఐదవపు, ఆర్థిక పారిశ్రామిక నిర్మాణము లధిలమై పోవుచున్నది. దౌర్భాగ్యము, నిరాశ, పౌరుల నైతికతలు లు (తిప్పి)వేయచున్నది. ఎచ్చట జాజియను, రాక్షసియులు భరింపజాలరానికై నైకికాభ్యు అధికమగుచున్నది. జర్మనీ సేనను భృష్టమొనర్చిన, యుద్ధమునందు మండుకన్న ఇప్పుడు 15 లక్షల వైద్య మధికముగ నున్నది. (కీర్తి) కాగరక లకు ప్రధానస్థానమును ప్రదేశమునందు కాంతిస్థాపించుటకు ఆఫ్రికా యందలి నల్లవారి సహాయమును పొందవలసివచ్చెను. (కీర్తి) మానవకారణ్య సిద్ధాంతము లోగతి పాలై నిరసింపబడుచున్నది. జీవితకర్మములందు సౌమ్యము అంతకంతకు భిన్నమై సీచత్వమునకు పరిణమించుచున్నది. అనేకులు మౌన బాధనను భవింపజలినసమయ మురదెంచుచున్నది. ఈ విధముగ విరోధపు ఐదవము ఆర్థికరహ, విశాళనగమగ్నమునబట్టి పోవునపుడు మన మెంతకాలము రాజగలము?

కాంతిమహాసభయందు యెవ్వరు సూహించకాలనివిధమున విరోధపు ఐదవమునందు నూతనపరిస్థితు లేర్పడెను. కొంతకంటు సంధిపరులవల్లను, మరొకరికంటకు లద్వ్యతిక్రమకాలముల వల్లను, ఇంక ను కొంత యీ సంధి మరతుల నల్లంఘించుట వల్లను యిట్లు కలెను. ఈ కారణముల వల్ల సంధిపత్రము సందలి ముఖ్య మగు మరతుల శాచరణముండుచుట అసాధ్య మగుచున్నది. ప్రపంచకాంతికి ప్రలమగు అటంకములు కలుగుచున్నవి. ముందు నూచించిన విధమున విరోధపు ఐదవము, విపరీతపరిస్థితుల నెదుర్కొన వలసిన ప్రయత్నము ముద్రించిది కర్మ కృతమేమి? ఊరక గాదుట విశాళకరము. సమయమునకు తోచినట్లు కట్టుధుల క్రిందజేసిన కెట్టిలాభమును గలగదు. కాశ్యోకమగు విధమున పరిస్థితులను సమన్వయము చేయవలయును. లేదా భయంకరమందస్థితి కలుగువరకును ఈపరిస్థితి అభివృద్ధిచెంది ప్రపంచ సంతయు కార్యాచరణకు వచ్చునట్లులు చేయవలెను.

అప్పుడేమి జరుగునో ఎరికి తెలియదు! అంతకు ముందటి కవ్వముల ననుభవించినవో ఎవరూహించగలరు? నేనిప్పుడు యూరోపును ఈ ఉత్పదమునండి తప్పించుటకు విశ్వ ప్రయత్నములను చేయవలయు మని చెప్పుచున్నాను. మన మేమి చేసిన సత్వమును దాచి ఆతుములు పెట్టుటయు మనీషాయాటయు మంచిది కాదు. ఇట్లు చేయుటవల్లనే ఇప్పటి ఉత్పదకర పరిస్థితులు చేపారినవి. ధైర్యమును విశ్వాసమును నిజమైన రాజనిజిత్యత ఇప్పుడు కావలయును. ఇప్పుడు మనము ప్రవేశించిన స్థితినుండి విర్రూపుడుగ మారిపోవలెను. ఇప్పుడున్న ఏర్పాటులన్నియు మరల విచారించి అనవరమైనయెడల సంస్కరించి పని చేయవలెను.

నవ్వపరిహారమునకు సంబంధించిన తేజముల మహాసభ ప్రముకటి జరుగవలసిన సమయము వచ్చినది. ఈ సభయందు

ఆదేశముల ప్రభుత్వములను ప్రభుత్వ ప్రాతినిధ్య ముంజలెను. ఎడలో క్రింది అధికారులు వచ్చి ఈసమస్యను చర్చించుట తగదు. నవ్వపరిహారము విచారణ సంఘముగాని లేకున్న జాతి సమితి సంఘముగాని ఈ విషయమై వచ్చించుట అవ్యవసాయము. వారలకు ఈ తేజముల ప్రభుత్వముల కుండు బాధ్యతగాని అధికారముగాని లేదు. ఈపని దేశములకు సంబంధించిన ముఖ్య లది కాని వారిపక్షపు ఏజెంట్లు కాదు. కొన్ని విషయముల గూర్చి విచారించుటకు ఉపసంఘములను నియమించవచ్చును. కాని ఈ విషయమును ఈసభ సమావేశమై స్వయముగ పనిచేసి నిర్ణయించవలెను.

ఆర్థిక ప్రామాణ్యము లగు నిర్ణయముల గావించవలెను. అందువలన ఎడవారి వారలై విరోధపు ఐదవమునందు ముప్పు కలుగవచ్చును. ఈ భావాభ్యుత్పాదకాలము నవసంధిపరజాతీయము యూరోపులో జరిగిన కథివలె అది యుండదు. కావున దీని ప్రాముఖ్యము ఇంతయని చెప్పుటకు ఏలలేదు. అప్పుడే ఇట్టిసభను జరుపుటకు రాయబారములు జరుగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. కావున దానినిగూర్చి ఒకమాటకన్న అధికముగ చెప్పుటలేదు. ఇందుకు సంబంధించిన తేజములు ఈ సభకు రావని తలచుటకు కారణము లేదు. కాని ఏదోఒకతేజము రాకున్నను తక్కినవారందరు సమావేశమై తమ చేతనైనంత సామర్థ్యముతో పరిస్థితులను గూర్చి చర్చించెదరని నేను భావించుచున్నాను.

ఈసభకు ఆమెరికావచ్చి పనిచేసి తనవిధిని నిర్వహించుట చాలముఖ్యమని నా అభిప్రాయము. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఆమెరికా మాజయే అన్ని తేజములకన్నను నిరమని నామతోచుచున్నది. నేడు విరోధపు ఐదవము తన విషాదస్థితి యందు పశ్చిమమున నన్ను తేజముయొక్క సహాయముననే చేతులు చారుచున్నది. ఈ కోయనది భవసహాయము కాదు. భర్తబలము. యూరోపును సత్వభక్తులు లేకుండుటచేతనే విషాదము సంభవించుచున్నది. యూరోపునకు ఆమెరికాయందు విశ్వాసము గలదు. ఆమెరికా నిచ్చుట పాతముగ శ్యామము చేయునని వారికి నమ్మకము. ఆమెరికాయొక్క భర్తాభక్తులను లేకున్న యూరోపు ఆర్థికతేజము చేసికొనుటకు బలములేకుండు నన్నదని వారు భావించుచున్నారు. నాకును అట్టి భావమే గలదు. ఆమెరికాయొక్క కాలమున పనిచేయుటకు సిద్ధముగ నుండునని నాకు సంపూర్ణ నమ్మకము గలదు. మాలిట్లు ఆ ధ్యక్షుడు ఈతధ్య గావించిన ప్రకటనమునందు ఇట్టి విధానమునే వ్యక్తము చేశెను. అయ్యదియే అనుసరింపబడుచున్నది. ఇదివరలో మారు సంవత్సరములక్రింద ఒకసారియు, మరల ఆరు ఏడు ఏడైక్రింద ఒకసారి చేసినట్లు నూతనప్రపంచము పూర్వప్రపంచమునందలి ఒకడుడునుటను సమముచేయుటకు వచ్చి తోడ్పడవచ్చును.

నవ్వపరిహారములసమస్య

ఆ సభలో ముఖ్యముగ పరిష్కరింపవలసినది నవ్వపరిహారములసమస్యయే. ఇప్పుడే సమస్య పొందిన అంతరము మాడ రాజకీయతేజము ధర్మబుద్ధితో నుండి పరిష్కారము కావలయునని కోరిన తృప్తికరమగు పరిష్కారము సాధ్యము కాగలదు. 1921 మేలో నవ్వపరిహారముల విచారణసంఘమువారు నిర్ణయించిన 660 కోట్ల పౌనుల మొత్తము చాల ఎక్కువనియు చెల్లింప వలెననియు లేదనియు, చెల్లింపినను అందువల్ల పరిశ్రమలకు భంగము కలుగుననియు సమస్తమై నవారు గుర్తించిరి. ఇందువలన జర్మను కార్మికులకు తేజపరిధానము తగ్గిపోయి జర్మనీలో పోటీచేయు ఇతర దేశములలో పారిశ్రామికీకృతి దుస్సాధ్యమగును. కావున ఈ మొత్తమును నలు మూచి తగ్గించవలెను. ఈ మధ్య బ్రిటిషు ప్రాంచి తెల్లియము ప్రభుత్వములకు జరిగిన ఉత్తరప్రభుత్వముల జూడ అట్లు తగ్గించుట సాధ్యమగుటులు గాన్పించుచున్నది. ఇంతయే కాక జర్మని దెబ్బు చెల్లించ ప్రాంబించుటకు పూర్వము ఆదేశమునకు నాజెమును ఆదాయమును కృతమును సులు చేసిన గాని నిరకడుటకు రెండు సంవత్సరముల వ్యవధి నిచ్చుట అవసరము.

నే నిరమముమై ఈ తేజమునందును ఇతర దేశములలోను ఆర్థికతేజలతో విచారించి చూచితిని. నవ్వపరిహారముల క్రింద చెల్లింపవలసిన మొత్తమును తగ్గించి జర్మని ఆర్థికసంపదను చక్కచెట్టుకొనుటకు ఆనకాశ మిచ్చినయెడల పిదప ఆదేశము ప్రతి సంవత్సరము నవ్వపరిహారములక్రింద ఇంతయని చెల్లింపగలిగియుండునని నాకు అంగీకరించుచున్నాను. రాజకీయసమస్యల ఆశంకము లేకుండిన ఆర్థిక సమస్యలు పరిష్కారము కావల మని నాది అభిప్రాయము. జర్మనీకి ఆర్థికపారిశ్రామిక సంపత్తి ఎక్కువగ నుండుటవలన అస్థియుగముములో అవసర మైయుట జర్మనివిషయములో ఆర్థికవిషయములందుచే తగ్గి యింకనుట అవసరము.

ఇప్పటికిని నవ్వపరిహారముల మొత్తముక తగ్గించిన జర్మని చెల్లింపగలిగితిలో నన్ను ది. అట్లొస్తే మిగతమందరిదేశములందు కన్ను కెల్లించువారిభారము తగ్గును. ఇప్పుడున్న పరిస్థితులలో పట్టు పట్టుకున్నయెడల జర్మనియందు ప్రారభమైన ఆర్థికరాజకీయభేదము లెక్కువై నవ్వపరిహారములు వచ్చునంత అసలే పోవును. (హాన్స్ ధ్యనులు)

అట్లు జరిగినయెడల ఈ దేశమునకు ఎంతవరకు మో ఎంతవరకు ర్తించినట్లు కాన్పించదు. మాతృ-నాజెము పోయి దానిటంకాల పోవుట వలన జర్మని ఆదేశములో ఇయ్యవలసిన ఆపకలు పెగనాట్టెను. సంధివాదీనుండియు జర్మనీ పారిశ్రామికీకృతిగి గాంచినది. ఏదో విధముగ నవ్వపరిహారముల క్రింద ఇయ్యవలసిన మొత్తముమాడ ముగిసినయెడల పరిశ్రమలు మరిత అభివృద్ధి చెందగలవు. ఇచ్చట మీ దెబ్బుచాడెములు బంగారపు ధాతు దగ్గరకు నుండును. మీ యుద్ధములుమును సంపూర్ణముగ చెల్లింపవలసియున్నది. ఈ దేశమునందు ప్రజలను పరిశ్రమమును కూడ రెండు తరములవరకును పన్నులభారము భరింపవలసియుండును. ఈ భారము ఇతర దేశములలో పోటీచేయు వారికి నుండదు.

ఇతరవిషయముల మాట ఎట్లున్నను ఇకమీద ఆలస్యము చేయక నవ్వపరిహారముల సమస్య పరిష్కరించుటకు ఈ దేశము నందు ఆర్థికప్రోద్ధులను గడు. ఇంకను ఇతరవిషయములు కూడ గలవు. ఇప్పటికి చేసిన ఆలస్యములన్నీ నవ్వపరిహారసమస్యగాక ఇంకనుకొన్ని నవ్వపరిహారము లేర్పడినవి. ఈనవ్వపరిహారసమస్యను త్వరలో నిర్ణయించనియెడల యూరోపునందు ముంత తీవ్రమని స్థితులు కలిగి అందు నవ్వపరిహారముల సమస్య మునిగిపోవును.

ఈతీవ్రమనినది లేనో ఇప్పుడు గొంత చెప్పెదను. ప్రస్తుతము యూరోపు ఉన్నస్థితిలో మనము ముఖ్యముగ నాయకులను చిత్రికుడితో నిష్కటముగ సంపరింపవలెను. (హాన్స్ ధ్యనులు)

రూపులక్రమణము

నేను తెలుపు తీగ విషయములలో రూపులక్రమణము ఒకటి. ఎటుచూచినను ఇయ్యది చాల తీవ్రవిషయము. నవ్వపరిహారకృత్తిలో చూచినను రూపులను ఆక్రమించి సంకలము జర్మని నవ్వపరిహారములను చెల్లింపదని నే నెందరు నిపుణుల నడిగినను ఇదే అభిప్రాయము తెలిపిరి. ఇట్లు ఆక్రమించుటవలన దెబ్బురాకపోన నవ్వపరిహారములు చెల్లించుటకూడ దుస్సాధ్యమగును. పారిశ్రామిక స్థానమును జర్మనినుండి వేరుచేయుటవలన ఆ సభుత్వము ఆర్థికసంపద లేకుండుట వలన నవ్వపరిహారముల చెల్లించుటకు ప్రయత్నముల వైన చేయజాలదు. నవ్వపరిహారములు రావలయునను నదృష్టితో చూచినయెడల ఇక నేమాత్రము ఆలస్యము చేయక రూపులను విడిచి రూపునకు, రైలులాండునకు, జర్మనీని మధ్యమున్న అద్దము తొలగించి, చెట్టికిని స్వేచ్ఛగ వర్తకసంబంధములు ఉండునట్లు చేయవలెను. ఆమూలమైన చేయబండియెడల నవ్వపరిహారముల సమస్యను గూర్చి చర్చి లన్నియు వృథమై లాభము లేకుండు పోవును. ఇది తీవ్రమైనదే. కాని ఇంతేకాదు.

జర్మనీ ప్రభుత్వము నవ్వపరిహారములను చెల్లింపవలెనని యెడల రూపును ఆక్రమించిన వారు అచట ఏ మాత్రము వున్నట్లని చేయగలరో విచారించెదను. ఇయ్యది ప్రాంతి అధికారుల ఉద్దేశము. దీనిఅర్థమేమో చూడుడు. రూపును ఆక్రమించినది జర్మనీ ప్రభుత్వమునకు కట్టిడి కలుగజేయుటకే కాదు, వచ్చెల్ల సంధిపరతులలో లేనివిధమున జర్మనిదేశమును ప్రభుత్వముగ కొల్లగొట్టుట కాన్పించుచున్నది. దీనిని సంధిపరతులందరి నవ్వపరిహారములక్రింద చేతకుటకు ఏలలేదు. ఇందుకు వలన ప్రాము సంధిపరతులలో ఉన్నదానినే తనయొక్క విధానమును చేర్చుటకుచును ఇప్పుడు జెవలం దెబ్బుటకును రూపు ప్రాశ్రామమును పూర్తియగుచున్న ప్రతిపత్తి నవ్వపరిహారముల విచారణ

సంఘమునకు స్థిరపడవలయును. వచ్చినప్పుడు ఆసంఘమునకు సంధిపరచుటకు ఏమాత్రమును అమాత్రమే చేయుటకు అధికారము గలవా రగుటచే నేమిట నో వ్యా య వి చారణ చేయుట. (మొదటివారికి సంస్కరణ మాటన్న కోసము. కాని వా రిప్పుడే సర్వేల్పనాధి. సంస్కరణము చెందజువెట్టిరి. సంధిపరచుటయందు లేనిదేవుడను వారు పరిష్కరింప గోరుచున్నార. వారిని ఈ సంధిపరచుటయందు నిష్పక్షపాతమున రెండరు అభినందించెదరు. వారుచేయు ఈపని చాలవరదబోవును. కావున (మొదటివారు చేయు ఈ పనివలన నెట్టి పుణ్య వచ్చునో ప్రపంచ మంతయు నిమగ్నమగును.

రూపు ఆక్రమణమును యింకొక బృష్టితో వీక్షింప వలయును. అది అన్నిటికన్న చాలశీఘ్రమైనది. ఈవిధపు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములతో (బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు యీ ఆక్రమణము వ్యాపకమైనది) పని చెల్లిరి. తమకున్న అధికారములతోను తాదృశతోను, రూపు ఆక్రమణ జేయుటకు, (ప్రాన్యును, బ్రిటిషును) కచ్చితము సంధి పరచుటకు జేసిరి వారు. (ప్రచండిరి. ఈ విషయమును దేశము లన్నింటికిని అప్పీలు జోర్లు అయి, ఇంటర్నేషనలు జస్టిస్ ట్రైబ్యూనల్ వారు నిర్ణయింపవలె నని వారు కోరిరి. వారి కోర్కె సంగీరింప నీలదు. ఈ విషయమును సంశయము లేకుండుటయే అందుకు కారణము. (ప్రాన్యు, బ్రిటిషు) చేసిన పని, సుదీర్ఘకాలము ధర్మమై సరియైన దైనయెడల ఆసంధిపరచునై సంధియు జేసిన వా రెవరైనను, జర్మనీ సంధిని భగ్నముజేసినచిట్టి అశేషమునై దండెత్తి, సుదీర్ఘకాల మట్లు జేసితి మనవచ్చును. ఈవిధముగ సంధిపరచుట నిర్వచించుట అవ్యాధ్యమును కల్పించు గూడదు.

(బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ప్రకటించిన ప్రకటనముయొక్క ప్రాముఖ్యమును మనము గమనింపవలయును. యూరోపునందే గాక ప్రపంచమునందీ దేశములకు, దేశములకును సంబంధ ములందు ముఖ్యమగు విషయములను బయటకు వచ్చినది. మరల నిపుడు బ్రిటిషు అగడ్త సమీపితి. మరల ఆగ్నేయమునకక్క- కాదు నది మరలయునాగ్నేయమునకక్కరము భంగము గాదునటని నది. అధికమునకు ముగియకపోయెడి ముఖ్యమగు విషయము మును ప్రకటించితిమి. యుద్ధానంతరము నామగమనంబునకు లైన పిదప, ఆజమీనీకులు విజృంభించి యూరోపునకు భవిష్యత్తు దుష్టముగ నుండునటుల గానించుచున్నది.

రూపు కొల్లగొట్టగ వచ్చిన లాభములలో పాల్గొనుటకు (బ్రిటిషువారికి గూడ కల్పక ఆహ్వానించెదరు. ఏదో కష్టముగ నుండుటవలన మా పారికావికలు యీ ఆహ్వానము సంగీకరింప జాలకయును బొందవచ్చును. రూపుతో సంబంధము వద్దనియే : సాసంహ. (బ్రిటిషు ప్రభుత్వము చేసిన ప్రకటనతో) యీ దేశమునకు రూపుతో నెట్టి సంబంధము లేనందబోయెను అట్లు చేసియెడల ఆక్రమణమును నిగ్గును యెత్తితి రాని. ముఖ్యముగా పశ్చిమ దేశల, వ్యాపక ప్రకారము పచ్చింపుటకు గాలియునుగాని, అవ్యాధ్యముగ దొడ్డివారిని ప్రకటించెదరు.

ఇంతయు గాక రూపునందు యుక్తమ కొల్లగొట్టవచ్చునని గూడ నేను తలంపకు. ఏమోతొత్పత్తి జేయవలయును అశేషలన కలవరమున అన్నములే మాదువారలను సజీవులుగ నుండు భార ముండును. అందువలన యింతింతరాని దుఃఖిని భేదములు గలుగును. తుదకు ప్రపంచములో మలమలడి లేకుండబోయి (ప్రాన్యుకు మహాసంగ్రామ మందున్న యుక్తమవస్థను చేసారును. కావున యీవిషయ భాగమునుండి యీవలనండుట మంచిది. (వార్తా భ్యుత్తరము)

జర్మనీ విచ్ఛిన్నతలని ఉపద్రవము (ప్రస్తుతము రూపు ఆక్రమణలన సమైక్యహాములకు అట్లకము గల్గును. మరియొక ఉపద్రవముగలదు. దానినిసూర్య ఒక మాట జెప్పెదను. ఆ జర్మనీ జర్మనీనిచ్చిత్తు ఉపద్రవము. జర్మనీ విచ్ఛిన్నమై పోవుచిన్నములు గానించుచున్నది. దీనికి కారణము కొంతవరకు యుద్ధానంతరము స్థాపించబడిన జర్మను రిపబ్లికు పరిపాలనమునకు వందలి తాపమువలన, జర్మనీలో సమైక్యవాదులకు లేకపోవుటవలన, కొంతవరకు తప్పు అధికవిధానములవలన, సమైక్యవిధానము వలన, కొంతవరకు నైపు, రూపుపాతములు (ప్రాన్యు ఆక్రమించి జర్మనీపై బిత్తిజేయుటవలన యుట్టుపడి గలది. (ప్రపంచమునందు (ప్రాన్యు కాలభాగ్యత అధికముగ నున్నది. జర్మనీ విచ్ఛిన్నమగుటకు (ప్రాన్యువారికి సంగీకరణముకై మైయుండవచ్చును. కాని ఈదేశము, జర్మనీ ప్రక్కనకుండు చిన్న రాజ్యములు జర్మను వివాదమును సహించజాలరు. అధికముగను రాజకీయముగను జర్మనీ నశించుట ఈ రాష్ట్రములకు వివాదకరము

గను. దును, జర్మనీలో పాటు ఇవలూడ నశించవలెను. మధ్యవిరోధాఖండపుట్టుకకు జర్మనీనిలచియుండుట అవసరము. జర్మనీనిభంగం సమాధిని విరోధాఖండపుట్టుకకు విపరీతముగ పరిచితిమిగలవు. కావున జర్మనీని నిజమ బ్రెట్టుట అత్యవసరము.

మనమీమ చేయగలము? నెహాలిమను యుద్ధములందు మనము అలంబించిన విధానమే ఇప్పుడుగూడ అలంబించవచ్చును. వివాదమునందు ముగియున్న జర్మనీకి మనము నైతిక బలముతో సహాయము చేయవచ్చును. కేవలము చేరులముదము కొని మంచి కోరికలు కోరుటకు వలస లాభము ఉండదు. ప్రపంచమునందు (బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు వస్తు ప్రతిష్ఠవలన విరోధములకు రాజకీయసమస్యలను పరిష్కరించుట అధికారము మనకున్నది. మన అధికారమును దేశలాభమునకు ముఖ్యముగా విరోధము అధిక విపత్తియందు ముగిసినకుండు నట్లు ప్రకటించుట మన ధర్మము. అవసరమైతప్పుడు స్వదేశీరక్షణమునకు మోమోటు ములే (బ్రిటిషు కుటుంబమువారు సర్వ పుణ్య కొనెద మని స్పష్టముగ ఎల్లరు తెలియినట్లు ప్రకటింపవలెను. (వార్తా భ్యుత్తరము)

నేటిదినము వార్తలు జర్మనీ విచ్ఛిన్నమును గూర్చియు చున్నవి. కొంతకాల మైనను జర్మనీ మరగియుండు నని కలహము కలకల మిచ్చుచున్నది. అయినను నేను నిరాశ చెందుట లేదు. పట్టుదలతో పని చేసిన ఈ ఇచ్చుండు లన్నియు మాయమగును. యుద్ధము నందు విజయము గాంచిన రాష్ట్రముల సహాయమును జర్మనీవారు తమ కష్టకాలమునందు కోరిన (బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము జర్మనీవారికి తోడ్పడుటకు వెనుదీయ దని నేను నమ్ముచున్నాను. అద ఏమగునంతవరకు ముఖ్యము కష్టమైన ముగియవలన ప్రపంచమునకు గలిగి వస్తుముగన్న నేడు జర్మనీ విచ్ఛిన్నమునకు వలస ప్రపంచమునకు గొప్పపట్టు విప్పవలెను. కావున త్వరలో పని చేయుట అవసరము.

ఆయుధసంఘము

మిత్రవేందరికి చేసినరాజ్యములు ఒకవికోకవి ఇప్పుడులెనిగి అప్పుల విషయమై కొంత చెప్పెదమి. ఈసమస్యను సమైక్య హాముల సమస్యకు చాలా సంబంధ మున్నది. మిక్కిలుదల వారు (బ్రిటనుకు ఇచ్చిరిన ఆయుధము (బ్రిటను వద్ద చేయవలయు ననియు ఇచ్చే అమెరికా కూడ చేయవలయు ననియు కోరబడుచున్నది. ఒకరి అప్పులను మరియొకరు రద్దుచేయుటచే ఈ సమస్యతీవ్రత కొంతవరకు తగ్గును.

మరియు క ముఖ్య విషయము. పిచ్చి ప్రపలలో విరోధాఖండమునందలి నైపులసంఖ్యను వృద్ధిచేయు (ప్రయత్నములకు మన మెంతమాత్రము తోడ్పడదాడను. (ప్రాన్యువారి సేలను వానలను వాయునిములులను మంచి అనేకములకు వలదున్నాను. తన ఆయుధములను వృద్ధిజేసికొనుటయే గాక మట్టుప్రక్కను చిన్న రాష్ట్రముల సేనలసంఖ్యను వృద్ధిచేసికొనుటకు (ప్రాన్యు అధికము ధనసహాయము చేసింది. కావున దయాధర్మముబుద్ధితో (ప్రాన్యువారికి ధనసహాయము చేయవలసిన సేనలములు అధిక మగునై గాని మరేమి కలగదు. కావున ఈవిషయమై జాగ్రత్తముగా అవసరము.

ఇట్టి పరిస్థితులే వ్యాపించిన శీతరక్షణముకోరకు (బ్రిటను కూడ నైపులమును వృద్ధిచేసికొనుట అవసర మగును నైతిక నిర్ణయమై కాంతి ఆధారపడియున్నది. కావున (బ్రిటను అమెరికా ఈ విషయమై శ్రద్ధపుచ్చుకొనవలెను.

విషయముతో (ప్రాన్యునకు హితముగ ఈ ఉపవ్యాసమును ముగించెదను. నేనీరాత్రి మాట్లాడి. దురియ (ప్రాన్యు అనలంబించుచున్న విధానమును ఖండింతుట అయినను (ప్రాన్యువారి పట్ల నాకు అధికమగు సానుభూతి గలదు. రూపు ఆక్రమణమున నిశముగ : వ్యపరహరణము రాజ్యములకుగలవని (ప్రాన్యుపాతము తలపిరి గాని జర్మనీ విచ్ఛిన్నమనోదేశముతో (ప్రాన్యుపాతము తలపిరిగవలెను. సంధిపరచుటయందు కూడ వ్యపరహరణములు చెల్లించబడవచ్చు జర్మనీ గొప్పపాదము అనగలది (ప్రాన్యు తెలుపుచుండెను. కావుననే జర్మనీ సమైక్యహాములను చెల్లించవచ్చును (ప్రాన్యువారి రిపాధానము నకుంబడియి.

కాని (ప్రాన్యు అనలంబించుచున్న విధానము నిష్పాదాజనమైనది. అమోఘబలమువలన నిజమగు లాభము లెంతవోయి భౌతిక శక్తిచే విరోధాదు వశమునకుండుచుకొనుట అసాధ్యము తన చరిత్రకల్పము తన ఆవధానములకులకు కార్యసిద్ధికి వేరొక ప్రేమ మగు మర్తమున్నదని (ప్రాన్యు నకు తెలియును. (ప్రాన్యునందలి స్వాతంత్ర్యవాదులు తమ అభిప్రాయములు ప్రక

టి.పలేకున్నా. సంధిపరచుటగన్న వికాల ఆదర్శములు మైతి యంత శక్తిమంతములు గావు. ఇప్పుడు యూరోపు ప్రవేశించుచున్న కష్టకాలములో (ప్రాన్యు వికాల ఆదర్శములు గల ఇంగ్లాండు అమెరికాలతో చేరిన ఎన్నోక ముఖ్యముగ నుండును. తెల్ల నల్ల నైపుములను చేర్చుము అధిము లగు నిర్మాణముల గావించియు లాభములేదు.

ప్రాన్యువారి తీవ్రత వ్యవస్థ

వారు (ప్రాన్యుకట్ల సానుభూతి కలదు. కాని విరోధాఖండము అనుభవించిన దుర్లభము మంచి నేను చిట్లు గున్నాను. ఈ దుర్లభము (ప్రాన్యుకూడ భరింపవలెను. విరోధాఖండ అభివృద్ధిని కోరవలసివారు తేజఃవంతు (ప్రాన్యుపాతము గావలెను. విరోధాఖండమునందు (ప్రాన్యు ఉన్నతమగు ప్రాన్యుపాతము నలంకరించు చున్నది. విరోధాఖండమునందు (ప్రాన్యు కాలమునుండి అలంబించుచున్న వికాలపాతము వాయునిము, శీతరక్షణము లజయగ్నుతతో (ప్రాన్యు మరల పని చేయ తలచుచున్న ప్రాన్యుపాతమునకు నానా ప్రతికారవిధానములు (ప్రాన్యు అవలంబించియుండును. ఇంతింతరాని దుఃఖిని భేదమున అవసరము గాంచుట యుండును. (ప్రాన్యు ఆక్రమణము తోపాటు విరోధాఖండమునందు వికాలపాతముల అవసరము ఏర్పడవచ్చును. కావున తమకోరకును విరోధాఖండమునందు (ప్రాన్యు తన ప్రతికారవిధానమును తీర్చిదిద్ది ప్రాన్యుకు తలపే, వికాలపాతములను వ్యాపించ జేయుటకు విరోధాగాయకత్వమును సహించవలయు నని నేను విన్నవించుకొనుచున్నాను.

చెప్పవలసిన దంతయు చెప్పితిని. కాద్యతతో కూడిన కదలులకుండునువారు సామన్యముగ మాట్లాడని విధమున నేను మాట్లాడితిని. కాని విరోధాఖండమునందు కాంతి స్థాపించు (ప్రాన్యుకుల కదనాదనంబునకులకు నశింపజేయు మోమోమి లేని మాట్లాడుట అవసరము. వ్యక్తులకు గాని ప్రత్యేక ప్రయత్నములకుగాని గౌరవించుటయే నమకు వావిధానము (ప్రాన్యు. లేని కోరకు యుద్ధమునకు అవసరమగు త్యాగమును ప్రకటించితిమి. ఆ ఉదాహరణ అదర్శములు గౌరవించవలయు నుండుటే నాజీదేశము నవ్వలసరమును సమస్యయందును రూపుననున్న యందును ఈ ఉన్నతావ్యాములం క్రియాశీలము చాట్టరలసి యున్నది. ఈసమస్యల గూర్చియును గుర్రెరువలెను. కాంతి ధర్మమునై ఆధారపడియుండవలయునా!

ధర్మముచేసను, అంతర్జాతీయ కట్టుదిట్టములమీదను ప్రపంచకాంతి ఆదర్శముగ నుండువిధమున తీర్చిదిద్దుట చేర్చరచుటకు తేజము లన్నియు గొప్పత్యాగము గావించినది. ఆ ఉన్నతాదర్శమును నిజమైట్టుటకై అత్యంతిది యుగయుగ సంగ్రామము నందు ముఖ్యమునకు వెలుగిగులేరు ఆత్మాగమని నిష్క్రమణ జనము చేయవలయు. తేజ ధర్మముతో ఆ విషయము గు నిలిపియుండుట్లు గావించుటయే అవసరమే నాజీదేశమునకు నుండు సామన్యములకు ఆదర్శములకు మిదనే గుండు. ఈ ప్రశ్నకు మమిష్ట దిచ్చు (ప్రత్యుత్తరము వినినచే ప్రపంచముయొక్క భవిష్యకు చాలవరకు ఆధారపడి యుండును. (గీర్వాన్ భ్యుత్తరము)

మృగ శిక్ష

వేదకాలనిరయము. శ్రీ లోకమాస్థ తిలక మహాశయ కృతమై గంధ రాజము. మానికొండ సత్యనారాయణ శాస్త్రి చే సంక్షిప్తముగ తెలిగించబడినది. మెల ౧-౦-౦. పోస్టల్ ప్రత్యేకము. వలయువారు:- మానికొండ సత్యనారాయణ శాస్త్రి, గవ్వరుపేట, బెజవాడ.

జుబాబ్ మాత్రలు

మెల డబ్బీ 1.5 రు. 0.50 పి. పి. సహ 0.2500. మనము సకాలమునకు సరిగా వెదకుండున అతని మంద గించి పొలికడుపు ఉల్బి అనేక వ్యాధులకు కారకమగును. దినము రాత్రి ఒకమాత్రము తినన వలబద్ధమగు ముని, పిటిలొలిగి శరీరమున కారోగ్యము కలుగును. పిటిలొ. నేపాలము చేర్చబడి యుండలేదు. ఈ మాత్రలవలన విశేషముగ విరచనములు కావు. అమృతాంజనము ఉపే, బొంబాయి, మదరాసు.

దారిద్ర్యసమస్య

II

కుమారరాజు కోరిగి వేళట కృష్ణారావుగారిచే కడలూగు చెట్లపాలమందు వ్రాయబడినది

కృష్ణారావుగారి పట్నం ఆదాయము భాగస్వామి లెక్కలు సమయముగా పంపకొనుచు, ఏటకును తమ వర్తకాభివృద్ధిని జూచుకొనుచు, ఇంటిలో భార్యల కరీరములు బంగారు తొడ వలతో నిండించుకొని తమ ప్రయోజనకర్యములకు సంకోచించుచు, తమ భాగస్వామిలకు గర్హించుచు కోపావస్థ యందుకొనడ వల్ల ఇంకొకటి దృష్టించిపోవరి ఇంకొకటి కాలాధిపతియగు స్థితిగతులు మూడు భవ్యులు అరుకాయలకు సంబంధించి యేమి! ఏటకును కామములు ప్రాణ మణివేరట్లుకొని తమ మైన విశాంతిలేక కను స్త్రీ పురుష భేదములే ఇంకొకటి భార్యల లాభములకు కారణమై పొట్టుపొట్టికై ప్రియమైన యు కార్యములకు పాటుపడ్డవారు! ఆమె! 1877 న వర్సము మొదలు 1900 సంవత్సరములకు అనగా 25 సంవత్సరముల కాలములో ఒకటి ఏటకును జనమును తనపొట్టునట్లు కొనిన మౌనవేదము నిర్మూలించుటకు పాటుపడుచు తన మార్గములైన విచారించిరా కరిగింపుడు. దేశము చేతివరికను లన్నియు నిర్మూలన మగుటకు కారణమైన విశేషము పాలన మైన జిక్కుకొనియున్న మన దారిద్ర్యములకు కారణము లనే కనులు లేకపోలేదు. ప్రపంచమున నెక్కడ జూచినను, నెక్కని బలకరించినను ఈ తోటలుకాని, ఈ పేటలుకాని, ఈ కోటలుకాని ఇన్నియు పిక్కిరితామరార్థి తమలని యనుచున్నార. తన; దేశమునందలి ల నేతలు ముడుగుడలకై గుండు చుండ తాను మద్రాసువేర మృత్యువును జట్టుపీతాంబరమును అర్చియున్నాను! అది స్వప్రయోజనకర్యమని గర్హించుట కర్థ మేమున్నది! తనతోడిమానవులు తలకొలిపిగ పురపాలక వ్యవస్థలై నివాసాయోగ్యతలను గుడిసెల కైన నోయకొన కున్నాడని తెలిసియు తాను సాధారణంగా ప్రాంతోపనన చంద్రాంతరీక్షావర్తికై కనుచి యున్నాడనిన నేడై కను సంతసించునా! ఏభాగ్యము తాను మాయకొని మురియుచున్నాడో, ఏ కైభములను జూచి తాను గర్హించుచున్నాడో, ఏ అపదలు సర్వమును తన తాతములైకరించుట తనకుని కూడలేటివారని భావించుచున్నాడో, యా యాభాగ్య భాగ్యవైభవములకు కారణమైన కరీరకవ్యములకు బాల్చిన పాతేర కార్యమును కూలివాడు తనదనుకొనిన యా యాప్రియము తనకంటే నెక్కుడుభాగమున కర్హులని తెలియజాలని భాగ్యవంతులైన భూభూయంతులు, ఇంకొకటి కాలాధిపతియగు జమీందారులు తుడ కట్టికొని పాటుకావలసినవారో దురదృష్టము. మన కేరమున జనసంఖ్యయు తయిదనభాగము జనములకు కాలదీర్చకై నేని చూచినచో సంతకర్యము మొత్తముమీద దినములకు రూపాయ 5 పయినముకాదే లేని చెప్పవచ్చును. భూస్వామి తన పాతేరకును జీతమిచ్చుచున్నాడనగ నెవరు మాన్పిది మానికల వద్దుమాత్ర మిచ్చుచున్నాడు. చేతివరికములు పూర్తిగ నశించుటచే ఇంటి యాదవాండ్లకు మరియొకటి లేదు. కూలి లేదు. సంవత్సరములో కొరలు వేరలు సమయము మూడు మాసములు మాత్రమేగలను, తొమ్మిది మాసము లిట్టిదగ్గర నే యుండివలసి వచ్చును. చేతివరికని గంపెడంత సంతాపము, ముప్పది మానికల భాగ్యముతోడ నయింటిలోనివా రెంత చక్కగా బ్రదికడకో యూహించుచు. ముప్పది మానికల కల్లా విజయము జాడముల జూచి మాన్పక అమితముగా భయ మెచ్చిపోయిన యిప్పుడే 6 మాసములకున్న నెట్లు ముండదు. ఇంటియందైదులకు కట్టబడినవలసి వచ్చినచో నెట్లు బ్రతుకలయునో యూహించ వలసియున్నది. ఇట్లే కార్యములనుపయోగము పాటకపు భవధూమము ప్రాప్తియొందును. కార్యముగా మనము చూచినచో యాదనుభవరాశివలన నెకరికొని మాన్పలేదు. దీనికి నేను యజమానద ననుకొనుటగాని యిది స్వాధీన మనుకొనుటగాని కుడ నెట్టికేము. ప్రతియారవత్సరము జీవనోపాధికి అత్యవసరమైన పదార్థములను భూదేవిద్యా నేరించుకొనుట భగ్యమై యున్నది. భగవంతునియొక్కార్థ మైన భూమి సమయమును మనస్సునలను సమయగా పంపకొని ఆచారవదార్థములను, రస్తాదినామములను కావలసి ప్రతి మొదలయినమానవశ్రేయకరమైన పండితుని జీవయాత్రకు గడగ వలయును. కృత్రిమ నిందుమిత్తమై పనుంధర నిర్మించబడినదాని యొక రే ధన కొట్టకొలకది తనకు ముటును మాడుచంద కొంద

తారామనివారములు స్వప్రయోగిని నియంత్రించి దొడ్లకమర గాని కృత్రిమములను కలపలను పండించి అలా పొగాకు గంజాయి లేయాకు క ఫీని త్రవ్వము మొదలయినవి పల ది చి విదేశములకు బండించి బంగారు వండి నాణెముల నుడ తెట్టుకొనుచునాని ఈ నేల స్వప్రయోగి యుండలేదు నేన యుం మొదలయినవిగాని ఇకనింకొకటి కావచ్చు ఉన్నాని గాని యొక కృత్రిమముగని మరియొకడు తీసికొనుటకు మాన్పలేదు. ఉండరాదను ఉండదు. (సత్యమయ)

చెన్న పురి బజారుధరలు

నవంబరు 13-వ తేదీ మంగళవారము

Table with market prices for various goods in Chennai. Columns include item names (e.g., rice, oil, sugar), quantities, and prices in rupees and paise.

పగుళ్ళకు తైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. లో 0-11-0 1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్తే 0-5-0 మాత్రమే. అరికాట్లు, అరిచేతులు, చర్మము కారకవలన, కీతగాలి వలన పగిలి నీరుకారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తైలమును రాచిన పగుళ్ళమీది జిలపాయి మంచివర్ణము రాగల దు. పగుళ్ళనొప్పియు నయచుగను. స్వల్పక్రయము. కాలి పగుళ్ళకు ఈ తైలము అత్యంతోపయోగరము. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

బెంగాలు - నాగపూరు రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొకటియు లేదు)

నోటీసు

ఈ దినన తెలుపబడిన ప్రాతిపదికలను, తొలిసారిగా ముద్రాపాతము సామానులు ఖాందా, జనరల్ ప్రోవ్యురర్ల నున్న కంపెనీ ఏలను ఆవరణమునందు 1928 సం॥ రం నవంబరు 28 వ తేదీనండి ప్రతిదినము ఉదయము 8 గం 80 నిమిషములకు బహిరంగ మేలము చేసి విక్రయించుచును.

60 టన్నుల ఇర్రడి బోంబులు, 40 టన్నుల పోతపోయ్ కిక్కురుకలు, 700 టన్నుల అతికించబడిన ఇనుపకుకలు, 40 టన్నుల సి. వి. గాను రిటార్టులు, 200 టన్నుల ట్రైకుకుకలు, 250 టన్నుల స్పింగు ఉక్కుకుకలు, 5 టన్నుల ఆఫరాతి కుకలు, 5 నెండు హండు ట్రైమాలు, 2 కలటా క లిస్పిరిట్ బుడ్లు, ఉయ్యోగించుటకు తగిన కిరెక్ నూనె డబ్బాలు, క లింగు, తాళపీపాలు, ఖాళీ గాలనుల కనుప డబ్బాలు, ఇతర కుకలు ఏలముచేసి విక్రయించబడును.

ఈ దినన తెలుపబడిన వరకుల నుండి కేలము జరుగును.

(1) వేలములో కొన్ని సామానులను ఏలము ముగించిన దిలేనండి 2 మాసములలోగా తీసికొని పోవలెను. లేనిచో సంచ కారము క్రింద కట్టిన సామగ్రి తిరిగి యివ్వబడదు.

(2) సామానులన్నియు టన్ను 1-కి 0-8-0 లా చొప్పున కంపెనీవారిచే బండ్లలో భర్తీచేయబడును.

(3) కొనికొనునట్టి సామాను ధరలలో 100 కి 25 కం కున తక్షణమే రైల్వే వేలముదాదలకద్ద సంవకారము క్రింద కల్పించి రిఫీడును అమ్మక మైననాడే పున్నుకొనవలెను.

(4) వి. ఎస్. రైల్వే ఏజంటుగారి ఉత్తరపు ననుసరించి అన్ని వికయములు ఖాయపరచబడును.

వికయము తెలియగోయవాని ఖాందాలోనన్న, రైల్వేటి క్లెక్ట్ లులకు అఫ్ ఫోర్స్ గానికిగాని, లేక ఖరీదీ పూరినవానినై రైల్వేవేలముదాట్లు, విలిమోయా బెడన్సువారికిగాని వ్రాసిన బడయగలరు.

ఏజంటుగారి ఉత్తరపు ననుసరించి, జె. ఏ. సింప్సన్, కల్క్యులేటర్ ఆఫ్ ప్రోవ్యు By the order of the agent, J. A. Simpson Controller of Stores.

హిందీ ఆంధ్ర గుంటువు

అనేక గ్రంథరాజముల నుండియు, కల్పితలనుండియు తీసి వ్రాసిన 20000 వేల కల్పకృతము లిందు కలదు. హిందీ శేర్వు కొను ప్రతిఆంధ్రుడును కొనవలసిన పుస్తకమిదియే. శక్తిని గ్లబు కాగితములును, బైండును. వెల 2 రూపాయలు మాత్రమే.

తెలుగులికితో ఉచ్చారణసహాయము గల "రాష్ట్రభాషా బోధిని" వెల 6 అ. కాకినాడ కార్యశాసన కొలదిదినములలో జరుగనున్నది. ప్రతివాడును కొనవలసి వలెగానుండున్నట్లు ధర చాగుగా కేగించి 8 అబాలకు మాత్రమే యిచ్చుచున్నాము. ఇంటిదగ్గ సుండియే హిందీ శేర్వుకొనుటకు ఏలగు పుస్తకము "హిందీ స్వబోధిని" వెల 0-12-0.

ప్రతిభక్తుడుగలదును అనగా వెలకు రెండు. వర్షాయములు వెలవడు "హిందీకచారక" పుటిష్టులదగ్గరే తెలిసి చక్కని చాగ్రసములు, కథలు వ్రాయగలరున్నది. హిందీ భాషాభివృద్ధికై చాల సహాయకరము.

హిందీ ప్రచార కార్యాలయము, తిరుచిక్కోడ, చంద్రావతి.

"బైరాగి చిట్కీలు"

ఇందు గొప్పమహర్షులకలన సంకలనమైన ఆనేక కవయనానుక్రియలు, శుద్ధకీయలు, అమృత వైశ్యరహస్యములు గలవు. ఈగ్రంథము లోకోపకారార్థమై ప్రచురింపబడింది. ఇది ప్రతియి టను కిప్పుకపుండరగిజ దని యొక సారి చదివిన తెలియును. ఎల్లవరును బోధకరము. ముఖ్యతైది వ్రాయబడినది. కప్పకచదువుడు. ఇందలి కవయనానుక్రియలు చేసి ముఖ్యము దిగ్రతి పోస్తుఖర్చులుకాక 0-8-0. ఆంధ్ర గ్రంథాలయము, విజయనగరం.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపులో దొరకును

చక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

ఆంధ్రపత్రికా ముద్రక్షరశాల

ఇచ్చట అచ్చపనులు
నుందరముగ న్యాయమైన ధరలకు
చేసి యియ్యబడును
6, 7, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు

వెంట్రుకలే అందము? రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

"Everybody's favourite
Toilets, Kaminiya Oil,
& Otto Dillbahar, Sold
everywhere."

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఊడిరాకమునుపే త్వరపడుము.
ఊడినప్పుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడై పోవును.
అంతవరకు రానియవద్దు
నేడే
కమినీయానూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు
(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)
వెంట్రుకల కెట్టి రోగమున్నను, శిరో మాంద్యమున్నను, యిది దివ్యమధము
వెంట్రుకలు చిట్లుట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు
మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుటి మెత్తదనమును గల్గి వట్టుకల నుండి మెర
యి పుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని తరీక్షించి చూడుము
వెంట్రుకలు యెట్లుకృత్రిమమునో కనిపెట్టుదు
కమినీయా తలనూనెను నిన్ను శర్యోక్తప్రస్తుతిగ జేయును.
వల బుడ్డి 1-కి ర్పు రూపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.
అన్ని వోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు నువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

"ట్యూ దిల్ బహారు"కు వ్రాయుదు.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. ఆర్యధర్మమైన గుణముగలది.

కొన్ని బుడ్డి 1-కి ర్పు 2-0-0 } కొన్ని ముక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి
చాము బుడ్డి 1-కి ర్పు 0-12-0 } మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును
చాము బుడ్డి 1-కి ర్పు 0-8-0 }

ఇది మందు అన్యవార. శిరీశదనము, శరీర అమ్మవారిదనము చా వొరుకును. లేకున్న,

నాలు యేజంటు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్గు అండు కెమికలు కంపెనీ,
158 జమ్మామకీడు, బొంబాయి.

పాలనుగంధలేహ్యము

ఇది రక్తి శుద్ధి, శ్రేష్ఠమయినది సవామోహములు, మేహ-
పాదలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగు
వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బీల చాలును.
20 రూ॥ డబ్బీ 1-4-0 వి. పి. 0-8-0
కూష్మాండలేహ్యము.
అత్యుష్ణము, నిక్కాక, కాళ్లుతీర, మలబద్ధము, కడు
పులో మంట, మొదలగు వాటిని హరించును.
చాలును. 20 రూ॥ డబ్బీ రు 1-4-0 2 డ॥ వి. పి. 0-8-0
పి. శి. వ. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం,
(1851-4) పెరిశు-7, లూరుజిల్లా.

చాకులు-తాళములు

మంగళికత్తులు.
ఆంధ్రసోదరులచే చేయబడినది. సులయనది.
మెంటే ధరలకాకులాగున ప్రాయము.
వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
కట్టర్స్ అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.
8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
తెలిగ్రాఫిక్ అడ్డెసు: "ఇండస్ట్రీ" పెద్దాపురం.

The Zandu Pharmace- utical Works Ltd.,

Elphinstone Road, Bombay.

జాండు ఫార్మాటికల్ వర్కుస్

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభా మాత్రలు

ఇది శిలాజిత్తు లోహభస్మములు, మౌక్తిక భస్మము,
మొదలగువాటిని చేర్చి శాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయ
బడినది. చూత్రముతో శరీరసోపు శుక్లము, మూత్రమునం
దుండు తీపి (phosphate), తెలుపు మొదలగు సెక
రోగముల, నడుమ నొప్పి, వాతరోగము, జ్వరములు,
బలహీనత యితర శ్రీగంబంధమైన అంటువ్యాధులు
మొదలగువి కష్టక మనరను.
ఒక రుబము ఔషధముల బుడ్డి 1-కి ధర రు 1/5/0
4 బుడ్లకు ఒక సారి అర్ధరూప పంపి ప్యాకింగు ఛార్జీలు
యివాయి.

మా ఔషధముల క్యాటలాగ్ యి కాముగా కంపెనీదన
Sole Agents
H. Damodar & Co.,
43 China Bazaar Road,
Madras.